

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Státní správa a její dostupnost v kraji

Kristýna Borovičková

**Bakalářská práce
2020**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Kristýna Borovičková**
Osobní číslo: **E17003**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Veřejná ekonomika**
Téma práce: **Státní správa a její dostupnost v kraji**
Zadávací katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je analyzovat rozmístění orgánů státní správy ve zvoleném kraji České republiky. Na základě identifikace přirozených územních vazeb optimalizovat strukturu státních orgánů ve zvoleném kraji.

Osnova:

- Vymezení základních pojmů spojených se zkoumanou problematikou.
- Charakteristika státní správy a přenesené působnosti.
- Výzkum orgánů státní správy ve vybraném kraji a návrh optimalizace struktury státních orgánů.
- Závěry plynoucí z provedeného výzkumu a návrh případných opatření.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

KNĚŽÍNEK, J. Kompetenční zákon: komentář. Praha: Wolters Kluwer, Komentáře (Wolters Kluwer ČR). 2016. ISBN 978-80-7552-338-9.
MAREK, J., PÁNKOVÁ, M., ŠÍMOVÁ, P. Veřejná správa v České republice. 2., rozš. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra České republiky, 2005. ISBN 80-239-4709-5.
POMAHAČ, R., VIDLÁKOVÁ, O. Veřejná správa. Praha: C.H. Beck, Beckovy mezioborové učebnice. 2002. ISBN 80-7179-748-0.
SCHELLE, K. Vývoj české veřejné správy. Ostrava: Key Publishing, Právo. 2008. ISBN 978-80-87071-92-2.
Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jan Fuka, Ph.D.**
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **2. září 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2020**

L.S.

doc. Ing. Romana Provozničková, Ph.D.
děkanka

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 2. září 2019

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 6. 8. 2020

Kristýna Borovičková

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Janu Fukovi Ph.D. za jeho odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály a trpělivost. Dále bych chtěla poděkovat své rodině za podporu ve studiu.

ANOTACE

Cílem práce je analyzovat rozmístění orgánů státní správy ve zvoleném kraji České republiky. Na základě identifikace přirozených územních vazeb optimalizovat strukturu státních orgánů ve zvoleném kraji. V práci jsou nejprve popsány základní pojmy spojené se zkoumanou problematikou. Následně je popsána konkrétní část státní správy, kterou se práce zabývá, a to stavební úřady. Empirická část obsahuje analýzu stavebních úřadů a navržená doporučení.

KLÍČOVÁ SLOVA

Státní správa, přenesená působnost, stavební úřad, optimalizace

TITLE

State administration and its availability in region

ANNOTATION

The aim of this work is to analyse the location of state administration bodies in the selected region of the Czech Republic. Based on the identification of natural territorial links to optimize the structure of state authorities in the selected region. First, the thesis describes the terms associated with researched issues. This is followed by a specific part of the state administration, which the work deals with, namely the building authorities, is described. The empirical part contains an analysis of the building authorities and the proposed recommendations.

KEYWORDS

Government, delegated scope, building authority, optimization

OBSAH

ÚVOD	10
1 ZÁKLADNÍ POJMY	11
1.1 SPRÁVA	11
1.2 VEŘEJNÁ SPRÁVA A JEJÍ CHARAKTERISTIKA	11
1.3 SAMOSPRÁVA.....	13
1.3.1 Územní samospráva.....	13
1.3.2 Zájmová samospráva.....	14
1.3.3 Samostatná působnost.....	14
1.3.4 Přenesená působnost	15
1.4 STÁTNI SPRÁVA	16
1.4.1 Vývoj státní správy.....	17
1.5 PŘIROZENÁ ÚZEMNÍ VAZBA.....	18
1.6 OPTIMALIZACE.....	19
2 STÁTNI SPRÁVA.....	20
2.1 HIERARCHIE STATNÍ SPRÁVY	20
2.2 ÚSTŘEDNÍ ORGÁNY STÁTNI SPRÁVY	21
2.3 ÚZEMNÍ ORGÁNY STÁTNI SPRÁVY	22
2.4 SMÍŠENÝ MODEL VEŘEJNÉ SPRÁVY	22
2.4.1 Obce se základní působností	24
2.4.2 Obce s pověřeným obecním úřadem	24
2.4.3 Obce s rozšířenou působností.....	25
2.4.4 Kraje.....	26
3 STAVEBNÍ ÚŘADY	27
3.1 SOUČASNÁ ORGANIZACE STAVEBNÍCH ÚŘADŮ	27
3.2 NÁVRH NOVÉHO STAVEBNÍHO ZÁKONA	29
4 ROZLOŽENÍ STAVEBNÍCH ÚŘADŮ VE STŘEDOČESKÉM KRAJI.....	31
4.1 METODIKA	32
4.2 DOSTUPNOST NA STAVEBNÍ ÚŘADY VE STŘEDOČESKÉM KRAJI ZA STANOVENÝCH PODMÍNEK	33
4.2.1 Podmínky pro stanovení optimální dostupnosti stavebních úřadů.....	33
4.2.2 Postup při zpracování.....	34
4.3 SOUČASNÝ STAV DOSTUPNOSTI	36
4.3.1 Dostupnost individuální dopravou.....	38
4.3.2 Dostupnost veřejnou hromadnou dopravou	39
4.4 DOSTUPNOST NA STAVEBNÍ ÚŘADY V ORP	41
4.4.1 Dostupnosti individuální dopravou.....	43
4.4.2 Dostupnost veřejnou hromadnou dopravou	44
4.5 ZHODNOCENÍ ZJIŠTĚNÝCH ÚDAJŮ	46
4.6 NÁVRH OPATŘENÍ.....	48
4.6.1 Okres Praha-Západ.....	49
4.6.2 Kutná Hora	50
4.6.3 Okres Praha-Východ.....	50
4.6.4 Okres Rakovník.....	50
4.6.5 Opatření v ostatních okresech.....	51
4.7 SHRNUÍ	52
ZÁVĚR.....	54
POUŽITÁ LITERATURA.....	55

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Základní údaje o okresech ve Středočeském kraji	31
Tabulka 2 Současný počet obcí a stavebních úřadů v okresech	36
Tabulka 3 Hodnoty pro výpočet Pearsonova korelačního koeficientu při současném rozložení SÚ	38
Tabulka 4 Základní statistické charakteristiky současné vzdálenosti individuální dopravou ..	39
Tabulka 5 Současná vzdálenost na stavební úřady po silniční síti individuální dopravou	39
Tabulka 6 Základní charakteristiky současného spojení veřejnou hromadnou dopravou	40
Tabulka 7 Současná vzdálenost na stavební úřad veřejnou hromadnou dopravou	41
Tabulka 8 Počet přestupů při spojení mezi 8-16 hodinou	41
Tabulka 9 Počet stavebních úřadů v ORP	42
Tabulka 10 Hodnoty pro výpočet Pearsonova korelačního koeficientu při rozložení stavebních úřadů v ORP	43
Tabulka 11 Základní charakteristiky vzdálenosti individuální dopravou do optimálně stanovených SÚ	44
Tabulka 12 Vzdálenost individuální dopravou do ORP	44
Tabulka 13 Základní charakteristika vzdálenosti veřejnou hromadnou dopravou do optimálně stanovených SÚ	45
Tabulka 14 Vzdálenost veřejnou hromadnou dopravou do ORP	46
Tabulka 15 Počet přestupů při spojení mezi 8-16 hod. do optimálně stanovených SÚ	46
Tabulka 16 Současná dostupnost do obcí se stavebními úřady	47
Tabulka 17 Dostupnost do obcí s rozšířenou působností ve Středočeském kraji	47
Tabulka 18 Počet obcí nesplňující optimálně stanovené podmínky	49
Tabulka 19 Návrh dostupnosti stavebních úřadů po přijetí navrhovaných opatření	53
Tabulka 20 Počet stavebních úřadů v jednotlivých okresech po návrhu optimalizace	53

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1 Standard úrovně dostupnosti veřejné správy v České republice	33
Obrázek 2 Pracovní postup pro stanovení optimální dostupnosti stavebních úřadů	35

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Zastoupení jednotlivých typů obcí se stavebním úřadem ve Středočeském kraji	37
Graf 2 Počty obcí překračující hodnoty při dojezdu do ORP	48

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ČR	Česká republika
Sb.	Sbírka zákonů
např.	například
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
v.o.s.	veřejná obchodní společnost
tzv.	takzvaně
MVČR	Ministerstvo vnitra České republiky
str.	strana
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
hl. m. Praha	hlavní město Praha
SÚ	stavební úřad
ORP	obec s rozšířenou působností
POU	pověřený obecní úřad
km	kilometr
č.	číslo
Ústava ČR	Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
IDOS	Informační dopravní systém

ÚVOD

Dostupnost státní správy není neznámým tématem. Každý občan několikrát za život musí řešit, jak se na některý z úřadů státní správy dostat. Ať už se jedná např. o správu sociálního zabezpečení, úřad práce, matriční úřad nebo stavební úřad. Vždy v životě člověka nastane potřeba zabývat se záležitostmi, které jsou nutné řešit, nikoli přes internet z pohodlí domova, ale přímo na pobočce příslušné instituce.

Cílem této bakalářské práce je analyzovat rozmístění orgánů státní správy ve zvoleném kraji České republiky. Na základě identifikace přirozených územních vazeb optimalizovat strukturu státních orgánů ve vybraném kraji. V tomto případě budou v práci analyzovány stavební úřady ve Středočeském kraji.

Práce rozdělená na čtyři kapitoly. V první kapitole jsou analyzovány základní pojmy, které s touto problematikou souvisí. Mezi nimi například pojem správa, ať už veřejná nebo soukromá, dále pak státní správa a samospráva se kterými souvisí pojmy samostatná a přenesená působnost. Druhá kapitola se konkrétněji věnuje státní správě a přenesené působnosti.

Ve třetí kapitole jsou důkladně popsány stavební úřady. Nejprve jejich zařazení do kontextu státní správy a následně jejich současná úprava v zákoně č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu. Dále je zde popsán diskutovaný nový stavební zákon a průběh jeho vzniku. Následně také varianty, které Ministerstvo pro místní rozvoj připravuje a o kterých se v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky debatuje.

V poslední, čtvrté, kapitole je analyzována soustava stavebních úřadů ve Středočeském kraji na základě metodiky Ministerstva vnitra České republiky a přidáných ukazatelů. V rámci této kapitoly je pak provedena analýza současného stavu dostupnosti na stavební úřady. Z těchto analýz je následně proveden návrh optimálního rozmístění stavebních úřadů ve Středočeském kraji.

1 ZÁKLADNÍ POJMY

První kapitola se bude věnovat vymezení základních pojmů. Nejprve bude popsán pojem správa obecně a následně veřejná správa, která bude dále členěna na státní správu a samosprávu. V neposlední řadě zde bude zmíněna samostatná a přenesená působnost, ale také pojmy optimalizace a územní vazba, které s touto prací úzce souvisí.

1.1 Správa

Školní slovník českých synonym správu vymezuje jako slovo, které znamená řízení, administrativa nebo vedení (Školní slovník českých synonym, 2010).

Ve spoustě knížek najdeme různé druhy definic správy. Kafka ve svém dokumentu vymezil správu takto: „*Správa je záměrná činnost, jejíž funkcí je obnovení či udržení nějakého žádoucího stavu. K definičním znakům správy patří, že je vykonávána v nějakém žádoucím stavu. K definičním znakům správy dále patří, že je vykonávána v nějakém organizovaném, uspořádaném a institucionalizovaném rámci a je zaměřena na regulování tohoto systému a jeho prvkům, což platí jak pro soukromou, tak i veřejnou správu.*“ (Kafka, 2006, str. 6)

Správa se tedy dělí na soukromou a veřejnou. Soukromá se zabývá předem určeným soukromým zájmem. Řeší, co chce jednotlivec, podnik nebo jiný subjekt soukromého práva. Vystupují zde hlavní subjekty, které tuto správu vykonávají, mezi nimi se nacházejí orgány, které řídí soukromou organizaci (s.r.o., v.o.s., ...), top management (jednatel, předseda, ...) nebo orgán, který hospodaří s prostředky společnosti, ať už finančními nebo materiálními. Může docházet také k propojení soukromé správy a veřejné správy. Soukromé organizace mohou těm veřejným pomáhat. Jedná se ale jen o ojedinělé případy, a to hlavně ve věcech, kdy veřejná správa nemůže z jakýchkoliv důvodů plnit zadané úkony sama. (Káňa, 2019).

Dalším druhem správy je tedy správa veřejná. Ta je zaměřená na veřejný zájem, tedy na to, co je dobré pro celou společnost. Společně se správou soukromou se zaměřuje na dosažení předem stanovených cílů jasně vymezenými činnostmi. Největším rozdílem, kterým se veřejná správa od soukromé odlišuje, je ten, že k dosažení těchto cílů užívá veřejnou moc a je ve státě uložena právní úpravou (Kadečka, 2009).

1.2 Veřejná správa a její charakteristika

Veřejná správa, je často používaný pojem, který nemá žádnou právně závaznou definici. Existuje ale mnoho vět, jak si veřejnou správu vykládat. V knize doktorky Janečkové je psáno, že veřejná správa je soubor veřejných institucí, které v souladu s jí danou kompetencí zajišťují

chod společnosti a vymezuje se proti vládě, parlamentu a soudům. V demokratické společnosti je správa ohraničena právním rámcem, který je vytvořen právními opatřeními zákonodárných orgánů (Janečková, 2013).

Na stránkách Ministerstvo vnitra České republiky (MVČR) je veřejná správa popsána jako správa veřejných záležitostí, a to ve veřejném zájmu, která je financována z veřejných financí. V České republice se uplatňuje dvoustupňový model, který stanovuje, že veřejná správa se dělí na státní správu a samosprávu. Samospráva hájí zájmy jednotlivých krajů a obcí, a naopak státní správa se zabývá státem jako celkem a veřejnou správu vykonává jménem státu, a také v jeho zájmu (Kadečka, 2009).

Ke zlepšení pochopení veřejné správy dopomáhá vymezení jejich funkcí. První funkce, kterou veřejná správa má, je funkce mocenská. Díky ní mohou orgány, které do tohoto odvětví patří, přikazovat, donucovat a zakazovat, a to vše je vykonáváno na základě právního řádu. Dochází zde k ovlivňování společnosti směrem, který je ve státě určený. Další funkcí je funkce ochranná. Ta zajišťuje jak vnitřní ochranu (např. pomocí městské policie) tak i vnější ochranu (např. pomocí armády ČR). Třetí funkcí je organizační funkce. Ta stanovuje organizování státních záležitostí, záležitosti jednotlivých institucí a v neposlední řadě také záležitosti občanů. Předposlední funkcí, kterou veřejná správa disponuje, je funkce regulační. Na základě této funkce instituce tvoří systém řízení, který Česká republika přijala za vlastní, tedy že zajišťuje politický pluralismus, toleranci, solidaritu a ostatní znaky demokratické společnosti a také umožňuje občanům sdružovat se a shromažďovat se. Poslední funkce, kterou se veřejná správa vyznačuje, je funkce služeb veřejnosti. To je pro občany České republiky asi nejznámější funkce, jelikož sem spadají činnosti, které jsou poskytovány ve veřejném zájmu pro občany. Může se jednat např. o finanční nebo hospodářské služby (Káňa, 2019).

U veřejné správy je také důležité vymezení pojmů centralizace, decentralizace, koncentrace a dekoncentrace. Jedná se o způsoby vykonávání veřejné správy. Prvním z nich je tedy centrálně vykonávána veřejná správa. Znamená to, že moc, která je tímto způsobem vykonávaná je soustředěná u jedné konkrétní instituce správy. Opakem centralizace je decentralizace. Tou se rozumí, že moc jedné instituce se přesune na jiné instituce. V České republice se zjednodušeně jedná o přenesení kompetencí. Příkladem je přenesení působnosti na obce nebo kraje. Dalším důležitým pojmem je koncentrace. Jedná se o působnost jedné instituce pro celou zemi. Příkladem může být Úřad průmyslového vlastnictví. Naopak dekoncentrace je rozdělení úkonů veřejné správy na více jednotek v rámci jedné instituce. Nejběžnější případ je Finanční úřad, který má pobočky v každém kraji (Kadečka, 2009).

1.3 Samospráva

Vymezení pojmu samospráva je, že se jedná o část veřejné správy, která je samostatná a zároveň činnosti vykonává jiná instituce než stát. Ten ale vytváří podmínky pro její fungování, takže je jen částečně nezávislá. Stát zasahuje do samosprávy tím, že tvoří zákony. Do samotných rozhodnutí samosprávných orgánů nemůže však zasahovat (Samospráva, 2011).

Samospráva je charakterizována tím, že má možnost řídit své záležitosti samostatně v mezích, které dovoluje zákon. Instituce spadající do samosprávy jsou na jednu stranu nezávislé na celku, ale na druhou stranu mají povinnosti, které na ně stát přenáší (Janšová, 2001).

Samospráva může vytvářet vlastní právní normy, ať už předpisy nebo vyhlášky, ale zároveň tyto normy nesmí být v rozporu s platnými zákony. Dále má samospráva možnost tvořit a řídit činnosti institucí spadajících pod samosprávu (Lochmannová, 2017).

Marie Janšová ve svém článku uvádí: „*Vymezení pojmu samospráva odkrývá dvě základní roviny, ve kterých můžeme pojem samosprávy zkoumat. Jednak můžeme samosprávu chápat jako činnost svazků územní samosprávy. Ve druhé rovině můžeme samosprávu vnímat jako zájmovou samosprávu, kterou můžou vykonávat různé zájmové komory.*“ (Janšová, 2001)

1.3.1 Územní samospráva

Prvním druhem samosprávy je samospráva územní. Rozlišují se její dva stupně, a to obce a kraje. V Ústavě České republiky je hlava sedmá věnována územní samosprávě a je zde psáno, že: „*Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.*“ (Zákon č. 1/1993 Sb.) Co se týká základních územních samosprávných celků, těmi se zabývá zákon o obcích. Vyššími územními samosprávnými celky pak zákon o krajích.

Územní samospráva je vlastně ohraničený celek, který má své obyvatele. Zároveň má tento celek vlastní majetek a vlastní rozpočet, se kterým má právo hospodařit a nakládat dle vlastního uvážení. Obce a kraje, jako územní samosprávné celky, své činnosti vykonávají v rámci samostatné nebo přenesené působnosti. Vždy se snaží o zkvalitňování služeb a zlepšování území, které k danému územnímu celku připadá. Stát do jejich činností ve většině případů nesmí zasahovat. Svou moc uplatní jen tehdy, pokud územní celky nedodržují zákon a nerespektují práva občanů (Vavrochová, 2012).

V rámci samostatné působnosti nižší i vyšší samosprávné celky vydávají právní předpisy. Jedná se o obecně závazné vyhlášky. Pokud nějaký právní předpis tyto územní celky vydají v rámci přenesené působnosti, jedná se o nařízení. Při vydávání jednotlivých obecně závazných vyhlášek nesmí samosprávné celky zasahovat do věcí, které mohou být upravovány pouze na vyšší úrovni. Dále pak nemohou být v rozporu s Listinou základních práv a svobod, což znamená, že nesmí omezovat své občany v jejich základních právech. Tyto vyhlášky jsou vydávány zastupitelstvem a upravují vše, co se vztahuje k samostatné působnosti. Příkladem je zabezpečení veřejného pořádku v daném místě, poplatky za psa nebo zabezpečení nočního klidu (Horzinková, 2010).

V rámci přenesené působnosti se rozlišují nižší územní celky na tři stupně, a to podle toho kolik pravomocí na ně stát přesunul. Rozlišujeme obce se základní působností, obce s pověřeným obecním úřadem (POU) a obce s rozšířenou působností (ORP). Vyšší územní celky pak mají samostatně vymezené pravomoci v rámci přenesené působnosti. Vše bude popsáno v dalších kapitolách (Ústav územního rozvoje, 2020).

1.3.2 Zájmová samospráva

Do zájmové samosprávy se řadí subjekty, které mají určitý společný zájem. Řadí se sem profesní komory, zájmové komory a vysokoškolské samosprávy. Zájmová komora sdružuje subjekty se stejným zájmem nebo koníčkem, sem se řadí například sportovní organizace nebo politické strany, a členství je zde dobrovolné. Profesní samospráva sdružuje lidi se stejnou profesí. Zde je členství povinné. Pokud tu člověk není zapsaný, nesmí svou činnost vykonávat. Na tomto principu funguje advokacie, kdy právník musí být členem advokátní komory, nebo profese lékaře, který musí být členem lékařské komory. Do zájmové samosprávy se řadí také vysokoškolské samosprávy, což jsou vysoké školy v České republice (Lochmannová, 2017).

Zájmové samosprávy jsou regulovány předpisy, které vydává dané společenství a kterými určuje chování členů dané komory. Předpisy, které zájmové samosprávy vydávají se dělí na tři skupiny. První jsou ty, které ukládají povinnosti, druhé ukládají povinnosti pouze členům a poslední jsou ty, které ukládají povinnosti i lidem, kteří nejsou členy dané samosprávy (Lipertová, 2010).

1.3.3 Samostatná působnost

Dalším pojmem, který s prací souvisí, je pojem samostatná působnost. Tou se myslí spravování záležitostí, ať už obce či kraje, samostatně. Tyto územní celky jsou vázány zákony a obecně závaznými právními předpisy vydanými ústředními orgány České republiky. Tento

výkon správy se neřadí mezi státní správu. Obce či kraje jednají samostatně ve věcech stanovených v zákonech č. 128/2000 Sb., o obcích, č. 129/2000 Sb., o krajích a č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze (Svoboda, 2007).

Pravomoci obce, které spadají pod samostatnou působnost, jsou ve většině případů zapsány v zákoně o obcích. Další pak ve zvláštních zákonech. Tyto pravomoci se dají rozdělit do několika kategorií. Jedna možnost je dělení dle toho, kdo dané věci vykonává – tedy dle orgánů obce, které se o tyto záležitosti starají. Mezi tyto orgány je řazeno zastupitelstvo, rada obce, starosta, obecní úřad nebo obecní policie, pokud ji obec zřizuje. Další dělení je konkrétnější, pravomoci můžeme dělit na finanční, majetkové nebo organizační. Mezi hlavní samostatnou pravomoc obce, která se řadí do finančních záležitostí je sestavování rozpočtu a závěrečného účtu. Dále pak například poskytování finančních výpomocí nebo darů. Za další kategorii se dá považovat majetek. Sem spadá nabývání, prodej nebo zastavování hmotných nebo nehmotných věcí. Poslední kategorií jsou pak organizační záležitosti a zde se objevuje vydávání obecně závazných vyhlášek a nařízení, zřizování obecní policie, založení nebo rušení právnických osob a v neposlední řadě také zřizování nebo rušení výborů (Zákon č. 128/2000 Sb.).

Samostatná působnost v rámci krajů se od obecní o moc neliší. Stejně jako obce sestavuje rozpočet a závěrečný účet, nakládá s majetkem, ať už hmotným nebo nehmotným, a dále pak vydává obecně závazné vyhlášky a nařízení. Čím se ale od samostatné působnosti obcí odlišuje, je například poskytování dotací. V tomto případě kraje poskytují dotace zejména obcím. Další odlišnost může být v tom, že překládá návrhy zákonů Poslanecké sněmovně (Zákon č. 129/2000 Sb.).

Kromě obcí a krajů je v České republice ještě jeden specifický případ, a to hlavní město Praha. Řídí se samostatným zákonem č. 131/2000 Sb., o hl. městě Praze. Samostatná působnost Prahy je stejná jako u krajů a obcí, jen jsou tyto pravomoci stanoveny pomocí samostatného zákona. Jako kraj Praha předkládá návrhy zákonů Poslanecké sněmovně a jako obec zřizuje městskou policii. V tomto zákoně je spojení pravomocí ze zákona o obcích a zákona o krajích (Zákon č. 131/2000 Sb.).

1.3.4 Přenesená působnost

V České republice se rozlišuje, zda státní správu v přenesené působnosti vykonávají obce nebo kraje. U krajů to není složité, všech 14 krajů má stejné pravomoci. Jedná se o tzv. smíšený model veřejné správy. Jedná se tedy o spojení státní správy a územní samosprávy. Podle článku Kupky se jedná o spojení dvou zcela odlišných systémů, což přináší velké komplikace při výkonu státní správy na území obcí a krajů. Hlavní myšlenkou článku je, že: „*tento správní*

model nepatříčně vyústil v ovlivňování výkonu státní správy orgány územních samospráv, v nastolení právní nerovnosti mezi samosprávami obcí, a nakonec k velkému překvapení, i ve financování výkonu státní správy z rozpočtů územních samospráv, což vyvolává otazníky nad kvalitou a stabilitou celého správního systému v ČR.“ (Kupka, 2011)

V analýze MVČR z roku 2012 jsou popsány problémy, které s sebou nese přesun kompetencí státní správy na orgány samosprávy. Prvním velkým problémem jsou vysoké náklady na výkon této působnosti. Stát sice na výkon přispívá, ale není to v takové míře, jaké je zapotřebí. Dalším problémem je odbornost zaměstnanců orgánů dané obce, které jsou pověřeny výkonem státní správy. V malých obcích je problém s nedostatkem kompetentních osob a tím dochází i ke snížení kvality poskytovaných služeb. S tím souvisí také to, že většinu záležitostí může rozhodovat starosta dané obce. To může vyvolat možnosti neobjektivního rozhodování v řešené věci, jelikož zde mohou hrát určitou roli i osobní zájmy a vztahy (Ministerstvo vnitra, 2012).

1.4 Státní správa

Je to ta část veřejné správy, která je tvořena státními orgány případně orgány, které jsou pověřeny přenesenou působností. Mezi ústřední orgány státní správy je řazeno všech čtrnáct ministerstev v jejichž čele stojí člen vlády a dále úřady uvedené v kompetenčním zákoně. Těchto úřadů je v zákoně uvedeno sedmnáct a mezi nimi například Český statistický úřad, Český úřad zeměměřičský a katastrální, Úřad vlády České republiky, Český báňský úřad nebo Český telekomunikační úřad (Zákon č. 2/1969 Sb.).

Státní správa je vykonávána nejen ústředními orgány, ale také územními orgány a na základě přenesené působnosti, a to na úrovni územních samosprávných celků. „*Stát část úkolů, jejichž zajištění patří mezi jeho povinnosti, zákonem svěřuje na nestátní subjekt, v tomto případě na územní samosprávný celek.*“ (Vavrochová, 2012, str. 53)

Státní správa byla zřízena, aby sloužila všem občanům a to způsoby, které povoluje zákon. Veškeré činnosti státní správy musí mít nějaké podložení, proč jsou dané normy vydávány a uplatňovány. V kompetenčním zákoně, respektive zákoně č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, jsou dány základní kompetence ústředních orgánů, které jsou tyto úřady oprávněny využívat a které instituce mohou zřizovat. Další jejich činnosti jsou sepsány v ostatních zákonech zaměřených přímo na jednotlivé činnosti, jako je např. Zákon o finanční správě nebo Katastrální zákon. Nadřízeným orgánem těchto orgánů je Prezident České republiky a Vláda České republiky. Činnosti, které jsou

vykonávány na základě přenesené působnosti nejsou zakotveny v jednom zákoně, ale jsou rozmístěny v různých druzích právních norem, vyhlášek a dokumentů vydaných ministerstvy (Kadečka 2009).

1.4.1 Vývoj státní správy

Po vzniku Československého státu v roce 1918 došlo k převzetí zákonů, které platily za Rakouska-Uherska. Stejně tak byla převzata soustava státních a samosprávných orgánů. Po přijetí Prozatímní ústavy bylo ustanoveno, že nejvyšší orgány státní správy budou ministerstva a dále pak byly určeny orgány státní moci jimiž se staly Národní shromáždění, prezident a vláda. Dále pak byly určeny orgány samosprávy. V této oblasti došlo ke změně v roce 1920, kdy došlo k vzniku žup a okresů. V roce 1927 pak došlo k novému dělení republiky na země a okresy, jelikož župní zřízení se v zemi neujalo (Lochmannová, 2017).

Před začátkem druhé světové války docházelo v českých zemích k postupné fašizaci a k likvidaci územních samospráv a k rušení pravomocí samosprávných orgánů – zastupitelstev a následně i k jejich rozpouštění. Nakonec byla rozpuštěna i zemská zastupitelstva, která byla nahrazena vládními komisaři a došlo k odtržení Slovenska (Schelle, 2008).

Po obsazení Českých zemí nacisty došlo ke ztrátě moci u státních činitelů a největší moc v české správě měl protektor. Ten jmenoval ministry, vydával jakékoliv předpisy a řídil veškeré úřady a instituce. Místní správa v té době byla budována systémem oberlandrátů, který zahrnoval okresní hejtmanství v čele s vrchním radou a jejich úkolem byl dozor nad okresními a obecními správami protektoru (Schelle, 2016).

Po osvobození Československa se základem veřejné správy staly národní výbory. Ty po nastolení komunismu zastávaly hlavní roli v samosprávě. Došlo také k vzniku krajského řízení. Představiteli státní správy se staly od roku 1948 Národní shromáždění a vláda. Národní výbory podléhaly kontrole vlády, jelikož na ně byly přesunuty některé kompetence představitelů státní správy. Dělily se na 4 stupně, a to místní národní výbor, městský národní výbor, okresní národní výbor a krajský národní výbor (Schelle, 2008).

Po roce 1989 došlo k zásadním změnám v oblasti veřejné správy. V oblasti ústřední veřejné správy došlo ke stanovení čtrnácti ministerstev a k formování ústředních orgánů a v oblasti územní veřejné správy, kde vznikly obecní a okresní úřady. Následuje rok 2001, kdy došlo ke vzniku krajů, tedy vyšších územně samosprávných celků. Došlo ke změnám v Ústavě ČR, kde jsou kraje zakotveny, tak jak jsou známy v současnosti. Jedná se tedy o čtrnáct územně samosprávných celků, které vznikly podle uspořádání, které na našem území fungovalo od roku

1949 do roku 1960. Jedinou změnou oproti uspořádání v těchto letech byly změny názvů některých krajů. Příkladem může být, že z Brněnského kraje se stal kraj Jihomoravský (Navrátil, 2016).

V roce 2002 došlo k zániku okresních úřadů. Mohlo by se zdát, že tím by měly zaniknout i okresy jako takové, ale opak je pravdou. I v dnešní době se setkáváme s tím, že některé instituce mají okresní působnost. Mezi ně se řadí například soudy, jejíž působnost v první instanci platí pro jednotlivé okresy. Okresní úřady, než ukončily svou agendu, se zabývaly například vydáváním občanských průkazů nebo pasů, případně se staraly o evidenci motorových vozidel. Veškeré tyto činnosti byly přesunuty na obce III. stupně, tedy ORP, případně na krajské úřady (ČTK, 2003).

1.5 Přirozená územní vazba

Pro tuto práci je důležité vymezit také pojem přirozená územní vazba. Optimalizace státní správy, která je cílem této práce, je stanovena na základě přirozených územních vazeb.

Český úřad zeměměřičský a katastrální (dále ČÚZK) vymezuje stupňovitě vazby mezi jednotlivými územními prvky. Veškerá data získává z Registru územní identifikace, adres a nemovitostí, podle kterých se vymezují jednotlivé územní prvky, ke kterým má občan České republiky vztah. Vazby jsou tedy hierarchicky uspořádané od nejnižší po nejvyšší, konkrétně podle ČÚZK (Český úřad zeměměřičský a katastrální, 2010):

- adresní místo;
- ulice;
- část obce/ městský obvod/ městská část hl. m. Prahy;
- obec;
- obec s pověřeným obecním úřadem (POU);
- obec s rozšířenou působností (ORP);
- okres;
- kraj;
- region soudržnosti;
- stát.

V rámci přirozených územních vazeb řešíme tzv. územní obvody a správní obvody. Územní obvod je vztahován spíše k výkonu samosprávy a státní správy dekoncentrované. Je to část území, ke kterému se působnost samosprávy nebo dekoncentrované státní správy vztahuje. V tomto případě tedy dochází k vázanosti především na obec a kraj, případně na okres, kdy se mluví o okresních správách sociálního zabezpečení. Správní obvod je pak vztahován především ke státní správě vykonávané v přenesené působnosti. Je to speciálně stanovený okruh územních

obvodů, pro které daný výkon spadá. Může se jednat např. o ORP, které mají vymezený okruh obcí, které spravují (Ministerstvo vnitra ČR, 2018).

Pro tuto práci je důležité, že základní územní členění státu je podle zákona č. 36/1960 Sb., o územním členění státu, pouze na kraje, okresy a jednotlivé obce, případně vojenské újezdy (Zákon č. 36/1960 Sb.). Pro výkon některých správních orgánů toto členění nestačí, proto další rozdělení vychází především z dojezdových vztahů a byly vymezeny další úrovně a to kraj, ORP a obec (Ministerstvo vnitra ČR, 2018).

Jelikož ani předchozí zmíněné rozložení nebylo pro výkon některých agend dostačující, začala vznikat detašovaná pracoviště, a nakonec nové správní obvody, kterými se staly obce s pověřeným obecním úřadem a podle analýzy MVČR z roku 2016 došlo také k tomu, že vznikají správní obvody, který nemají zákonný základ a jsou měněny pouze obecními normami nebo smlouvami mezi obcemi, a to vede k nepřehlednosti výkonu (Ministerstvo vnitra ČR, 2016).

V současné době se připravuje zrušení současného zákona o územním členění a v roce 2021 by mělo dojít k účinnosti nového zákona o územním členění, který by měl vyřešit všechny nesrovnalosti, které byly v této oblasti zjištěny (Ministerstvo vnitra ČR, 2018).

1.6 Optimalizace

Pojem optimalizace podle slovníku cizích slov znamená „*Proces výběru nejlepší varianty z množství množných jevů.*“ (Kraus, 2008) Jedná se o cestu ke zlepšení kvality nebo výkonu. Ve všech ohledech se jedná o vylepšení, které se může týkat různých oblastí. Jednat se může o finance, logistiku, plánování, řízení nebo statistiku a matematiku.

Aby optimalizace fungovala, tak jak by měla, veškeré činnosti se musí přizpůsobovat, aby došlo k dosažení stanoveného cíle. Jedná se o snahu nalézt nejlepší kombinaci, v informatice, nastavení programu, v případě této práce, rozložení úřadů, aby vše fungovalo efektivně, tedy účinně nebo výkonně (Downey, 2019).

Aby došlo k optimalizaci, musí se nejprve vyhodnotit a popsat současný stav a zjistit jaký je problém neboli identifikovat v které části nebo v které oblasti se problém nachází. Následně dochází k navrhnutí řešení problému a poté se popíše předpokládaný stav a následně se realizuje navržené řešení (Stöhr, 2017).

2 STÁTNÍ SPRÁVA

Jak bylo zmíněno v první kapitole, veřejná správa se dělí na státní správu a samosprávu. Státní správa je tedy ta část, která je vykonávána státem a jeho ústředními orgány, případně je státem přesunuta na regionální, krajské nebo místní organizace (Kadečka, 2009).

Státní správu v České republice rozlišujeme ústřední a uzemní. Ústřední státní správa je druh správy, která je vykonávána centrálně, to znamená, že její působnost platí pro celou Českou republiku. Tato správa je vykonávána orgány, které mají celostátní působnost, přičemž tyto orgány mohou mít pobočky v jednotlivých krajích (Káňa, 2019).

Státní správa je v mnoha případech vykonávána také v rámci přenesené působnosti. Menší část vykonávají kraje a zbytek pak obce, a to hned v několika případech. Rozlišujeme je, jako obce se základní působností, obce s pověřeným obecným úřadem a ORP. Pro lepší představu se může do těchto kategorií zařadit stavební řízení, matriky nebo třeba vydávání cestovních dokladů. Tyto jednotlivé úkony jsou pak rozděleny mezi obce, a to na základě platných právních předpisů (Ministerstvo Vnitra, 2012).

V dnešní době se státní správa snaží k lidem dostat, co nejlíže to jde. Jedná se o modernizaci státní správy a využívání tzv. eGovernment. Pro porozumění tomuto pojmu vydalo MVČR základní definici, díky které si běžný občan dokáže představit, co toto slovo znamená a co nám přináší: „*Myšlenkou tzv. eGovernmentu je správa věcí veřejných za využití moderních elektronických nástrojů, díky kterým bude veřejná správa k občanům přátelštější, dostupnější, efektivnější, rychlejší a levnější.*“ (MVČR, 2019)

2.1 Hierarchie státní správy

Státní správa má danou strukturu, kdy je přesně dané, jaké vztahy mezi sebou jednotlivé instituce mají. Důležitá je vláda, která je orgánem výkonné moci a zároveň její členové jsou představiteli ministerstev, které jsou ústředními orgány státní správy. Ministerstva mají jednotlivě rozdělené pravomoci týkající se určité sféry a jejich úkolem je řešit aktuální problémy ve státě. Zároveň podávají návrh státního rozpočtu nebo návrhy zákonů, zabezpečují mezinárodní spolupráci v oblastech, která pod ně spadají, a v neposlední řadě mají ministerstva za úkol společně spolupracovat a poskytovat si potřebné informace (Kadečka, 2009).

Na stejné úrovni jako ministerstva se nacházejí další ústřední orgány státní správy, které jsou popsány v kompetenčním zákoně. V jejich čele nestojí ministr, ale jiná osoba, která není do funkce jmenována podle výsledků voleb. Na stejnou úroveň zařazují také ostatní úřady s celostátní působností, kterými jsou například Český hydrometeorologický ústav nebo Státní

veterinární inspekce. Tyto úřady ale většinou bývají podřízeny jednotlivým ministerstvům (Kněžínek, 2016).

Na nižší úrovni hierarchické soustavy se nacházejí územní orgány státní správy. Nejedná se tedy o centrální úřady, ale jsou nějakým způsobem územně omezeny, to znamená že mají přidělený určitý region, pro který svou činnost provozují. Může se jednat o působnost pro celý kraj, to je například hygienická stanice. Dále pak působnost pro okres, zde se jedná o správu sociálního zabezpečení. Nebo v neposlední řadě také působnost pro určitý region nebo obec, což je například Policie ČR. Poslední část, která by se mohla do hierarchie státní správy zařazovat je státní správa, která je vykonávána v rámci přenesené působnosti. Tyto činnosti nejsou podřízeny žádnému z vyšších úřadů, jsou pouze kontrolovány z úřadů, ze kterých byly úkoly převedeny (Kadečka, 2009).

2.2 Ústřední orgány státní správy

Ústřední úřady, které vykonávají činnost státní správy, se dají rozdělit díky pořadí nadřazenosti, kdy v dané soustavě institucí má každý své místo. Významným orgánem je Úřad vlády České republiky. Vláda, jako vrcholný orgán moci výkonné, se skládá z premiéra, místopředsedů vlády a ministrů. Vláda je pro státní správu důležitá, jelikož řídí a kontroluje činnost jednotlivých ministerstev, jakožto ústředních orgánů státní správy. V České republice existují i jiné ústřední orgány, které jsou děleny na ty, které mají celostátní územní působnost a ty, které mají nadřízený orgán a dále jsou rozděleny do menších poboček (Kadečka, 2009).

První skupinou jsou úřady s celostátní působností. Kromě ministerstev do této skupiny patří ty, které jsou ministerstvům nějakým způsobem odpovědné. Příkladem je Česká školní inspekce, která má celorepublikovou působnost, ale je podřízena Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. Dalším z nich je například Státní veterinární správa České republiky, jež je podřízena Ministerstvu zemědělství. Také do této skupiny spadají úřady, které jsou vypsány v Kompetenčním zákoně a to např. Český úřad zeměměřičský a katastrální, Český telekomunikační úřad nebo Státní úřad pro jadernou bezpečnost (Kněžínek, 2016).

Druhou skupinou institucí jsou tzv. územní dekoncentráty. Jedná se o úřady, které mají hlavní orgán, který vytvořil menší pobočky do jednotlivých území, nejčastěji do krajů případně okresů. Jedná se např. o finanční úřady nebo správy sociálního zabezpečení (Kadečka, 2009).

2.3 Územní orgány státní správy

Územní orgány státní správy dělíme na dva základní druhy, a to konkrétně na územní orgány se specializovanou činností a s obecnou činností. Ty se specializovanou činností jsou tzv. územní dekoncentráty, jak bylo zmíněno v předchozí podkapitole. Znamená to, že jsou jim nadřazené ústřední orgány státní správy, většinou ministerstva. Jedná se o snahu státu přiblížit činnost státní správy co nejlépe občanům, ale zároveň mít nad výkony co největší kontrolu. Tyto orgány jsou rozmístěny do jednotlivých krajů, okresů nebo obvodů. Příkladem těchto orgánů jsou například finanční úřady, správy sociálního zabezpečení, jednotlivé inspekce nebo katastrální úřady (Průcha, 2011).

Dále jsou zde územní orgány státní správy s obecnou činností a mezi ty řadíme kraje a jednotlivé obce. Tyto orgány vykonávají státní správu na základě přenesené působnosti. Přenesenou působností se rozumí přesun kompetencí státu, respektive státní správy na nižší a vyšší územní celky. Většinou se v České republice setkáváme s přenesením státní správy na orgány obce, ale i na kraje se některé části přesunutá státní správy vztahují. V rámci přenesené působnosti jsou obcím poskytovány rady a pomoc ze strany krajských úřadů. Od státu jsou pak obcím poskytovány finance na výkon těchto činností. Jednotlivé státní orgány kontrolují činnost, která byla na nižší územní celky převedena. To ale pouze ty činnosti, které jsou v jejich kompetenci. Pokud se jedná o kraj, který vykonává některé činnosti státní správy, ten dostává rady od MVČR a zároveň je kontrolován státními orgány, které na vyšší územní celky pravomoci převedly. Stejně jako obce mají přidělené finance, které by měly pokrýt činnosti vykonávané v rámci přenesené působnosti (Marek, 2005).

2.4 Smíšený model veřejné správy

Jak už bylo řečeno v předchozích kapitolách, státní správu vykonávají nejen ústřední orgány, ale také územní orgány v rámci přímé působnosti a územní orgány v rámci nepřímé neboli přenesené působnosti, což jsou orgány územní samosprávy. Jedná se o tzv. smíšený model státní správy, kdy vybrané pravomoci ze státní sféry vykonávají vyšší a nižší územní celky. Podle rozsahu činností se pak rozlišují kraj a tři druhy obcí. Prvním z nich jsou obce se základní působností, dalším pak obce s pověřeným obecním úřadem, a nakonec ORP (Kadečka, 2009).

Obec a kraj mají zákonem stanovené území na kterém mohou přenesenou působnost vykonávat. Mohou rozhodovat o právech a povinnostech osob, ať už fyzických nebo právnických, ale pouze v mezích, které jim dovoluje zákon. Tato rozhodnutí mohou vydávat,

jako nařízení, která ale nesmějí být v rozporu s nadřazenými právními předpisy (Vavrochová, 2012).

V roce 2007 proběhla v Senátu ČR diskuse, která se zabývala smíšeným modelem veřejné správy. Senátoři přednášeli své připomínky a zhodnocovali fungování tohoto modelu v České republice. Především se zamýšlely, zda je duální systém v naší republice ideální a zda by nebylo pro občany lepší, oddělit státní správu a samosprávu. Prvním názorem, který v debatě padl bylo, že činnosti, které obce a kraje vykonávají v rámci přenesené působnosti způsobují, že samosprávné územní celky nestíhají své činnosti v rámci samostatné působnosti a nemají tolik možností věnovat se rozvoji území. Dále se řešily problémy s financováním výkonu přenesené působnosti. Někteří senátoři navrhovali, že by se přenesená působnost měla financovat úplně, a ne pouze z části. Dále bylo zmíněno, že z analýzy, kterou provedl svaz měst a obcí, vyplývá, že v obcích se vykonává především agenda, která byla na nižší územní samosprávné celky svěřena státem než agenda, která má být vykonávána v rámci samostatné působnosti. V neposlední řadě se zmínil problém s pojatostí úředníků. Tím, že se rozhodování o zásadních věcech přesunulo na obce, kde může mít každý své známé, může v některých případech docházet k upřednostňování potřeb některých občanů před jinými. Mluvílo se ale i o kladech, které tato agenda přináší. Prvním z nich je, že v rámci tohoto modelu spolu obec, kraj a stát spolupracují a nejdou vzájemně proti sobě a nesoupeří o činnosti, které mohou vykonávat. Dále se zmínilo, že občané nemají problém s vyřizováním běžných záležitostí a také, že se agenda jednotlivých činností přenesla na blíže občanům a stát může tyto činnosti z jeho nadřazené pozice pozorovat, kontrolovat a upravovat. Jen by se dle některých názorů měla poupravit legislativa, která by tyto činnosti přesně popsala a vysvětlila (Škaloud, 2008).

V současnosti se řeší v problematice přenesené působnosti především její financování. Obce mají především problém s financováním agendy související s matričním úřady. Na tu obce musí ročně vynaložit finance ze svých zdrojů. Podle MVČR je problém především v tom, že v současnosti jsou agendy matričních úřadů financovány na základě počtu obyvatel, které pod daný obvod spadají. To by se mělo v nejbližší době změnit a matriční úřady by měly být financovány na základě výkonnosti. Měla by být stanovena sazba za každý výkon, který matrika provede. To se ale některým obcím nezamlouvá, na rozpočty menších obcí by tento návrh měl negativní dopad a z tohoto důvodu by nebyly tyto obce schopny zajistit pro občany plnohodnotné plnění jednotlivých úkonů (Ryšavý, 2018).

2.4.1 Obce se základní působností

Do této kategorie spadají všechny obce České republiky. Každá obec v naší zemi má alespoň minimální pravomoci, které na ni přesunul stát. Jedná se většinou o obce, které mají do 1000 obyvatel. Tyto obce mají ve většině případů společné, že nemají odbory a zároveň mají jednoduchou organizační strukturu (Káňa, 2019).

Mezi pravomoci, které má každá obec v rámci přenesené působnosti, můžeme zařadit vydávání nařízení obce, projednávání přestupků nebo rozhodování o místních komunikacích. Dále pak jsou tyto obce povodňovým orgánem a starají se o malé toky spadající pod území dané obce (Marek, 2005).

Vybrané obce mohou vykonávat další činnosti, které na ně stát přesunul. Mezi ně se řadí Czech POINT, vidimace a legalizace. Některé z obcí mohou vykonávat také agendu stavebních nebo matričních úřadů. Co se týká Czech POINT jedná se o Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál, který byl zřízen v roce 2008 rámci zefektivnění státní správy (Ministerstvo vnitra České republiky, 2020).

Kromě tohoto terminálu mohou mít vybrané obce také možnost provádět vidimaci a legalizaci. Tuto pravomoc mají běžně veškeré krajské úřady a úřady ORP, ale zákonem jsou stanoveny také obce se základní pravomocí, které tyto úkony mohou provádět (Ministerstvo vnitra České republiky, 2019).

2.4.2 Obce s pověřeným obecním úřadem

Jedná se o obce II. stupně, které vykonávají kromě samostatné působnosti a přenesené působnosti v základním rozsahu, také přenesenou působnost ve svěřeném rozsahu. Ta je stanovena zvláštními právními předpisy a znamená to, že stát na tuto obec přenesl část svých pravomocí. Pod tuto obec spadá několik menších obcí, ale naopak tato obec ještě dále spadá pod ORP (Horzinková, 2010).

Pro obce s pověřeným obecním úřadem platí, že jsou oprávněny rozhodovat ve správním řízení o právech a povinnostech osob, pokud zákon nestanoví, že se daným případem zabývat nesmí. Dále dané úřady zajišťují volby do Parlamentu České republiky a Evropského parlamentu, případně volby do zastupitelstev krajů a obcí. Úřady obcí II. stupně se také starají o ochranu zemědělského půdního fondu a o nakládání s vodami (Marek, 2005).

Hlavní činností u obce s pověřeným obecním úřadem bývá agenda matričního nebo stavebního úřadu. Jejich činnost, která je v rámci přenesené působnosti vykonávána je kontrolována nejen krajem nebo ministerstvem, ale i ORP (Kadečka, 2009).

Agenda matričních úřadů znamená především vedením matričních knih a veškeré činnosti s matrikou spojené. Matrika jako taková, je evidence narození, manželství, registrovaného partnerství a úmrtí. Zapisují se sem i ty události, které vznikly v cizině, ale jen pokud se jednalo se o osoby s českým občanstvím. Podle toho, co se do matrik zapisuje rozlišujeme čtyři knihy a to: knihu narození, knihu manželství, knihu partnerství a knihu úmrtí. Zákonem je také stanoveno, že jediným úřadem, který vede tyto knihy pro případy, které nastanou v cizině, je matriční úřad v Brně (Zákon č. 301/2000 Sb.).

Matriční úřad zajišťuje vydávání matričních dokladů a je povinný vést všechny čtyři matriční knihy. Do těch mají pak občané možnost nahlížení a mají možnost dostat potvrzení o skutečnostech zapsaných v matrice. Kromě základních věcí, které se do matričních knih zapisují, řeší matriční úřady také změnu jména, přijetí předešlého příjmení nebo zápisy o určení otcovství (Hostinská, 2020).

Agenda stavebních úřadů obnáší mnoho činností, které se ke stavebnímu řízení nějakým způsobem váží. To, co každý obyčejný občan využívá nejvíce, je řešení stavebního povolení a kolaudace stavby. U obou činností přijme stavební úřad žádost, vede v nich řízení a vydá rozhodnutí. Další činnosti, které se ke stavebnímu úřadu váží jsou nařízení odstranění staveb, provádění nezbytných úprav nebo vyklizení stavby. Dále pak stavební úřad přijímá návrhy, které se vztahují k územnímu řízení, žádosti o poskytnutí státního stavebního příspěvku nebo ukládá pokuty za přestupky proti stavebnímu zákonu (Stavební úřady, 2020).

2.4.3 Obce s rozšířenou působností

Obce s rozšířenou působností jsou tzv. obce III. stupně. Většinou se jedná o pravomoci, které přešly na tyto druhy obcí díky zaniklým okresním úřadům a od roku 2003 se jich v České republice nachází 205. Tento druh úřadu tedy vykonává samostatnou působnost, přenesenou působnost v základním rozsahu, přenesenou působnost, která náleží pověřenému obecnímu úřadu, ale také přenesenou působnost v rozšířené formě. Hlavní odlišností obce s rozšířenou působností je, že může vydávat nařízení, které je účinné nejen pro danou obec, ale i pro okolní obce, které do daného obvodu spadají (Horzinková, 2010).

Základní pravomoci, které spadají do ORP a řeší se v rámci přenesené působnosti jsou správa evidence obyvatel daných obcí, které pod ORP spadají, občanské průkazy a cestovní doklady, řidičské průkazy nebo živnostenská oprávnění. Tento druh obcí se zabývá také sociálně-právní ochranou dětí, přičemž rozhodují o poskytování dávek a služeb. V neposlední řadě jsou úřady obcí s rozšířenou působností povodňovým orgánem a snaží se zajišťovat ochranu před povodněmi (Marek, 2005).

Dle zákona o obcích, ORP vykonávají v rámci přenesené působnosti různé druhy činností. Některými z nich jsou například zřizování funkce tajemníka, kontrola výkonu samostatné a přenesené působnosti svěřené městským částem nebo výkon veškeré činnosti stanovené v dalších právních předpisech. Mezi ty se řadí například zákon o ochraně ovzduší, kde je stanoveno, že se musí vést evidence poplatků za znečišťování ovzduší, dalším zákonem je zákon o ochraně zemědělské půdy, který říká, že ORP může rozhodovat o změně louky na ornou půdu nebo o vyjmutí půdy ze seznamu zemědělského půdního fondu. Další zákon je o ochraně zvířat před týráním nebo zákon o sociálně – právní ochraně dítěte, který stanovuje, že tuto ochranu úřad ORP zajišťuje a dále, že poskytuje pomoc na požádání, sleduje splnění podmínek osvojení, zřizuje komisi pro sociálně – právní ochranu dětí jako samostatný orgán nebo vede evidenci dětí, kterým byl zajištěn opatrovník (Vojtová, 2009).

2.4.4 Kraje

Mezi hlavní pravomoci, které stát na kraje přesunul jsou odborná pomoc a kontrola obcí. Tuto činnost stát na kraje svěřil, jelikož mají k obcím nejbližší a měla by se tak zefektivnit veškerá činnost správy. Důležité je zmínit, že kraj dohlíží na obce jen v činnostech, které obce vykonávají v rámci přenesené působnosti. Příkladem může být dohled při správním řízení týkajících se pokut. Do samostatné působnosti obce pak kraj nesmí zasahovat (Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, 2018).

Vyšší územní celek také v rámci přenesené působnosti vede odvolací řízení proti obecnímu rozhodnutí, které vydala ORP. Mezi nejčastěji řešená odvolání se řadí ta, která se týkají přestupků. Kraj dále přezkoumává hospodaření obce, což ale může dělat pouze na požádání dané obce. Dále má za úkol rozhodnout ve věcech přenesené působnosti obce, pokud příslušný úřad danou věc neřeší. Úkoly kraje v rámci přenesené působnosti se týkají také zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče případně řešení otázek týkajících se lesů, myslivosti nebo rybářských revírů (Marek, 2005).

Další skupinou pravomocí, které na kraj stát převedl, se týkají dopravy. Kraj má povinnost vést evidenci dopravců kraje a schvalovat jízdny řády pro hromadnou dopravu na daném území. Dále pak vede evidenci učitelů autoškol a zároveň se stará o zkoušky, které jsou potřebné k získání osvědčení pro tyto učitele. Kraj se stará také o pozemní komunikace. Rozhoduje o zařazení dané komunikace do kategorie II. nebo III. třídy případně vykonává působnost silničního správního úřadu ve věcech silnic I. třídy (Samostatná a přenesená působnost, 2020).

3 STAVEBNÍ ÚŘADY

Z hlediska státní správy se práce bude zabývat agendou stavebních úřadů. Toto téma je aktuální, jelikož se debatuje o vzniku nového stavebního zákona, který by mohl změnit fungování a celou strukturu stavebních úřadů. V této kapitole budou pospány stavební úřady tak, jak fungují v dnešní době a stavební zákon, který je účinný od roku 2007. Následně bude popsán nově připravovaný stavební zákon, který je projednáván od roku 2019 a měl by začít platit v roce 2023.

Stavební úřady fungují v rámci státní správy jako tzv. decentralizované orgány. Znamená to, že činnosti, které vykonává stavební úřad vykonávají orgány územních samosprávných celků v rámci přenesené působnosti. V tomto případě se jedná především o nižší územní samosprávné celky, které se starají o hlavní agendu, ale některé pravomoci související se stavebními úřady spravují i vyšší územní samosprávné celky (Kadečka, 2009). Stavební úřady jsou záležitostí především obcí s pověřeným obecním úřadem, tedy obcí II. stupně. Jsou ale i vybrané úřady I. stupně, které tuto agendu spravují také. Jedná se o ty úřady, které vykonávaly činnost stavebního úřadu ke konci roku 2012 (Odbor stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj, 2010).

Agenda stavebních úřadů se přesunula na územní samosprávné celky z Ministerstva pro místní rozvoj (MMR), které je kompetentní v řešení stavebního práva. Toto ministerstvo sleduje, jak jednotlivé obce a také kraje vykonávají agendu, která spadá pod stavební úřady. Od roku 2011 funguje vyplňování dotazníků jednotlivými stavebními úřady a z těch MMR zjišťuje, jak vytížený je stavební úřad, kolik jednotlivých úkonů pracovníci za celý rok vykonají, kolik kompetentních osob je na daném stavebním úřadě zaměstnáno nebo zda mají nějaké připomínky k výkonu agendy (Ústav územního rozvoje, 2020).

3.1 Současná organizace stavebních úřadů

Stavební úřad je část úřadu, který byl státní správou pověřen vykonávat záležitosti týkající se územního a stavebního řádu. Stavební zákon vymezuje druhy stavebních úřadů a jejich pravomoci. Současnou soustavu stavebních úřadů tvoří obecné stavební úřady, speciální stavební úřady, vojenské stavební úřady a jiné stavební úřady (Zákon č. 183/2006, Sb.).

Mezi obecné stavební úřady se zařazují MMR, jednotlivé kraje, Magistrát hlavního města Prahy, magistrát statutárního města, pověřený obecní úřad nebo městský a obecní úřad, který tuto agendu vykonával ke konci roku 2012. Každý z těchto jednotlivých úřadů má své

pravomoci, které jsou určeny stavebním zákonem (Odbor stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj, 2010).

Mezi základní pravomoci těchto stavebních úřadů patří územní rozhodování a povolování staveb. Dále se jejich činnosti liší podle toho, kde se daný úřad nachází. Hlavní činnosti stavebních úřadů, které se nacházejí v obcích II. stupně nebo stanovených obcích I. stupně, u kterých to stanovil zákon, jsou především pořizování územního a regulačního plánu, pořizování územních podkladů, vydávání rozhodnutí a poskytování informací týkajících se stavebního řízení nebo následně řeší kolaudaci stavby povolené daným úřadem (Zákon č. 183/2006 Sb.).

Pokud se jedná o stavební úřad, který se nachází v kraji, ten především vykonává dozor nad územním plánováním a stavebním řádem. Dále pořizuje zásady územního rozvoje nebo územně plánovací podklady, vydává územní rozhodnutí v zákonem stanovených případech. Stejně tak funguje MMR, jako ústřední orgán v oblasti územního rozhodování a plánování. Vykonává tedy dozor a dále koordinuje součinnost mezi různými druhy stavebních úřadů (Zákon č. 183/2006 Sb.).

Další ze soustavy stavebních úřadů jsou speciální stavební úřady. Mezi ty se podle § 15 stavebního zákona řadí Úřad pro civilní letectví, který vykonává agendu u leteckých staveb. Dalšími jsou Drážní správní úřad, Silniční správní úřad a v neposlední řadě Vodoprávní úřady. Tyto úřady nemají pravomoc územního rozhodování a z tohoto důvodu mohou vydat povolení pro stavby pouze se souhlasem obecního stavebního úřadu, který je příslušný k vydání daného územního rozhodnutí (Odbor stavebního řádu Ministerstva pro místní rozvoj, 2010).

Třetí skupinou stavebních úřadů jsou vojenské stavební úřady. Mezi ty se řadí újezdni úřad. Od speciálních stavebních úřadů se liší tím, že mají pravomoc územního rozhodování. Poslední skupinou jsou tzv. jiné stavební úřady. Mezi ty se řadí ministerstva, a to konkrétně Ministerstvo obrany, MVČR, Ministerstvo spravedlnosti a Ministerstvo průmyslu a obchodu. Tyto stavební úřady rozhodují stejně jako speciální stavební úřady, to znamená že nemají pravomoc územního rozhodování (Zákon č. 183/2006, Sb.).

Současně stavební úřady do hierarchie státní správy úplně nezapadají. Jedná se o úřad, který je vykonáván na základě přenesené působnosti. Znamená to, že je vyššími institucemi kontrolován, je povinen řídit se zákony, jeho činnost je financována ze státního rozpočtu, ale zároveň funguje jako samostatná jednotka (Kadečka, 2009).

Tím, že k hierarchii úplně nezapadá, vzniká s tomto odvětví státní správy řada problémů. Prvním z nich je nezastupitelnost úředníků. Tento problém vzniká především v malých

stavebních úřadech, kteří mají třeba jen jednoho zaměstnance. V současnosti neexistuje možnost, že by za například nemocného zaměstnance úseku mohl dělat práci někdo jiný a tím se přeruší nejedno řízení a posune se vydání důležitých rozhodnutí třeba o několik týdnů. Další problém je v nezávislosti stavebních úřadů. Ty by sice nezávislé být měly, ale v menších obcích, kde tyto úřady jsou, může docházet k ovlivňování rozhodnutí ze strany zastupitelů nebo dokonce starostů (Korec, 2020).

3.2 Návrh nového stavebního zákona

MMR se snaží ve spolupráci s Hospodářskou komorou České republiky vytvořit návrh nového stavebního zákona, který by mohl být do roku 2023 v České republice účinný. Spolu s těmito hlavními navrhovateli se na tvorbě nového stavebního zákona podílejí také zástupci svazu podnikatelů ve stavebnictví, zástupci ze Svazu průmyslu nebo zástupci České společnosti pro stavební právo (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020).

V roce 2019 Poslanecká sněmovna schválila věcný záměr zákona, který popisoval plánované změny stávajícího stavebního zákona a důvody, které k těmto změnám vedou. Hlavním záměrem navrhovatelů je zefektivnění, zkvalitnění a zrychlení stavebního řízení. První úkon, který by k dosažení tohoto záměru vedl je zřízení jednotné soustavy stavebních úřadů. Znamená to, že na vrcholku hierarchické pyramidy bude Nejvyšší stavební úřad, který bude mít zastoupení v jednotlivých krajích, kde by měly být zřízeny krajské stavební úřady. O dalším stupni by se mělo jednat, ale návrhem je zachování stavebních úřadů pouze v ORP. Návrh dále zdůrazňuje nutnost oddělení státní správy a samosprávy v úseku územního rozhodování a stavebních povolení. Toto by mělo vést k zjednodušení řízení, sjednocení požadavků na dané výstavby a ke zrychlení vyřizování žádostí (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019).

Poslední návrh, který MMR podalo, upravuje pravomoci, v budoucnu nově vzniklých úřadů státní správy, kterými budou Nejvyšší stavební úřad a samostatné krajské stavební úřady a jejich územní pracoviště a jiné stavební úřady. Mezi pravomoci Nejvyššího stavebního úřadu se podle návrhu bude řadit sjednocování činností orgánů stavebních úřadů. Dále tento úřad bude nadřazený krajským stavebním úřadům. Mezi pravomoci krajských stavebních úřadů by se mělo řadit rozhodování ve věci vyhrazených staveb, ve věcech životního prostředí, a především rozhodování v komplikovaných a dlouhodobých stavbách. Na místních stavebních úřadech by pak mělo zůstat pouze rozhodování ve věcech drobných a jednoduchých staveb, kterými jsou například přístavby nebo stavby určené k bydlení nebo rekreaci, nebo také vodní díla nepřesahující plochu 20000 m² (MMR, 2019).

Hlavní prioritou, podle ministryně pro místní rozvoj Ing. Kláry Dostálové, je snížení počtu stavebních úřadů z asi sedmi set na přibližně 300 až 350. Jisté je, že stavební úřady budou dostupné v ORP a bude se rozhodovat, zda se k nim přidají další obce. Dalším důležitým bodem, který má nový stavební zákon změnit, je rychlost povolování staveb. Je zde snaha urychlit řízení, kdy stavební úřad bude mít 30 dnů na vyjádření po předložení všech podkladů, a pokud se do tohoto termínu nevejde, bude se brát stanovisko jako souhlasné (Lidovky, 2020).

Podle spolku Arnika není rozmístění stavebních úřadů nijak podložené a ministryně Dostálová nemá žádnou analýzu, kde jsou stavební úřady nutné, ale podle jejích slov vychází pouze z praxe. Vyplývá z toho, že nový stavební zákon nevychází z dat, což nedává komplexní přehled o současné situaci stavebních úřadů. Dalším problémem je automatický souhlas, který by měl platit po 30 dnech nečinnosti stavebního úřadu. V neposlední řadě je velkým problémem také čas, ve kterém má být celá struktura a vlastně i zákon účinné. MMR totiž podle analýzy neziskové organizace Arnika nemá návrh dostatečně zpracovaný a nemyslí na následky, které by mohlo přinést uspěchání účinnosti nově vznikajícího zákona (Bernard, 2020).

Při schvalování zákona došlo k problému a do konce března 2020 byla možnost podávat k návrhu připomínky. V současnosti se připravuje návrh, ve kterém by mělo být stanoveno, že vznikne nová stavební struktura v čele s nejvyšším stavebním úřadem, ale zároveň se na místní úrovni zruší pouze úřady s jedním nebo dvěma zaměstnanci a zbylé stavební úřady v obcích zůstanou, což by mělo být v návrhu na základě podaných připomínek. Není tedy zatím naplánováno, že by se stavební úřady ustálily pouze v ORP. Dle doktora Korce k tomuto změnění zákona přispěli především starostové a lobbisté, kteří v současné době spoléhají na to, že rozhodování na stavebních úřadech je v jejich prospěch a nemají tak s prosazováním své stavby problémy (Korec, 2020).

4 ROZLOŽENÍ STAVEBNÍCH ÚŘADŮ VE STŘEDOČESKÉM KRAJI

Zvoleným krajem bude kraj Středočeský, a to z důvodu, že se jedná o největší kraj s rozlohou 10 928 km² a také kraj s nejvyšším počtem obyvatel, konkrétně k 1.1.2019 s 1 385 141 obyvateli. Pro práci je důležité, že se ve Středočeském kraji nachází 12 okresů s dohromady 1 144 obcemi. V Tabulce 1 jsou vidět základní ukazatele, důležité k této práci.

Tabulka 1 Základní údaje o okresech ve Středočeském kraji

Okresy	Počet obyvatel k 1.1.2019	Rozloha okresů (km ²)	Počet obcí v okresech	Počet stavebních úřadů	Počet ORP
Benešov	99 414	1 475	114	11	3
Beroun	95 058	704	85	6	2
Kladno	166 483	720	100	6	2
Kolín	102 623	744	89	6	2
Kutná Hora	75 828	917	88	9	2
Mělník	109 302	701	69	8	3
Mladá Boleslav	130 365	1 023	120	11	2
Nymburk	100 886	850	87	7	3
Praha – Východ	185 178	755	110	11	2
Praha – Západ	149 338	580	79	14	1
Příbram	115 104	1 563	120	11	3
Rakovník	55 562	896	83	5	1
Σ	1 385 141	10 928	1 144	105	26

Zdroj: Český statistický úřad

Připravovaný stavební zákon ve své poslední zveřejněné verzi počítá se změnou hierarchie stavebních úřadů. Nově vzniklý nejvyšší stavební úřad bude mít podřízené orgány v oblastech samosprávy. Vše bude fungovat na základě dekoncentrace pravomocí oproti současné decentralizaci. Většina kompetencí se přesune na krajské stavební úřady a zbytek pak na místní úřady, které by měli řešit pouze malé stavby. Těmito úřady by měly být především ty v ORP, případně další vybrané úřady, které by měli být v těch nejvytíženějších částech. Tento zákon tedy změní celkovou dostupnost stavebních úřadů v krajích České republiky (MMR, 2019).

V této kapitole bude stanovena dostupnost stavebních úřadů pro obyvatele Středočeského kraje. Na základě územních vazeb bude v kapitole stanoveno, jak občané z jednotlivých okresů mohou dojet do měst a obcí se stavebními úřady v současnosti i jak by to mohlo vypadat, pokud by byl schválen návrh, který MMR v listopadu 2019 předložilo Poslanecké sněmovně, následně bude na základě zjištěných dat navrženo opatření, které by umožnilo ponechat

stavební úřady pouze v ORP a jen v několika dalších vybraných obcích ve špatně dostupných oblastech.

4.1 Metodika

Pro identifikaci dostupnosti a stanovení optimálních hodnot bude v práci použita metodika, kterou použilo MVČR ve své Analýze vybraných prostorových aspektů veřejné správy a zlepšení dostupnosti jejich služeb, která byla vydaná v roce 2018. Celá tato analýza se skládá z pěti částí, kterými jsou (Hruška, Hrušková, Foldynová; a kol., 2018):

- zhodnocení vývoje a efektivity správní struktury;
- analýza vybraných agend z pohledu možného zrušení místní příslušnosti;
- podpora meziobecní spolupráce;
- mikroregionální struktura vhodná pro diferenciaci výkonu veřejné správy;
- analýza rozmístění veřejné správy v území.

Pro tuto práci bude podstatná pouze poslední část této analýzy, která se zabývá rozmístěním veřejné správy v České republice. Toto rozmístění bylo analyzováno na základě hustoty zalidnění, individuální dostupnosti a hromadné dostupnosti.

Jelikož je tato analýza věnována celé statní správě České republiky, nebylo pro některé z úřadů možné analyzovat umístění na základě hustoty zalidnění, proto byly použity další podmínky, kterými byly dostupnost individuální dopravou a dostupnost veřejnou hromadnou dopravou. Tato část byla provedena nejprve jako analýza dojezdu do škol a zaměstnání, tedy s dostupností na osmou hodinu ranní. Následně byla ukázána analýza pohybu osob na základě dat od mobilních operátorů, čímž chtěli autoři ukázat, kde se obyvatelé v úřední hodiny úřadů nejvíce shlukují a kde je tedy nejlepší vytvořit správní střediska jednotlivých úřadů (Hruška, Hrušková, Foldynová; a kol., 2018).

Na základě zjištěných dat byl navrhnout standard dostupnosti úřadů veřejnou hromadnou dopravou a individuální dopravou. Byly definovány čtyři kategorie s různými vzdálenostmi a dobami dojezdu. Z analýzy vyplývá, že s dostupností individuální dopravou se nevyskytují zásadní problémy. Naopak s dostupností veřejnou hromadnou dopravou ano, přičemž je počítáno že standardizovaná úroveň nemusí být splněna na 100 %. K tomu by došlo, pokud by byla zlepšena dopravní obslužnost obcí (Hruška, Hrušková, Foldynová; a kol., 2018).

Obrázek 1 Standard úrovně dostupnosti veřejné správy v České republice

Řád	Název a vymezení	Prostorový standard dostupnosti
Úroveň 1	Základní úroveň s omezeným rozsahem výkonu státní správy. Na této úrovni je nutné zabezpečit výkon agend, které vyžadují vyšší kvalifikační předpoklady v rozsahu: matiční úřad, stavební úřad, zabezpečuje i další agendy, např. oblast sociální práce, která vyžaduje kontakt s obyvatelstvem a znalost místních problémů. Zabezpečuje také výkon dalších základních veřejných služeb v území, jako jsou základní škola, zdravotnické zařízení.	do 25 km a do 60 min VHD
Úroveň 2	Základní úroveň s komplexním rozsahem výkonu státní správy³⁴⁰. Zde je vybudovaná mikroregionální struktura se správními centry, které poskytují komplexní systém veřejných služeb, bez služeb typu např. divadlo, zimní stadión. Na této úrovni působí i bezpečnostní rada a krizové štáby k řešení krizových situací a mimořádných událostí většího rozsahu, které vyžadují systémovou koordinaci. Dále je na této úrovni řešen sběr informací a je doporučeno i plánování sociálních služeb v území, včetně zabezpečení základní infrastruktury sociálních služeb.	do 50 km a do 60 min VHD
Úroveň 3	Vyšší úroveň s omezeným rozsahem výkonu státní správy. Vhodná pro výkon méně častých agend, především pro územní dekoncentráty. Tuto prostorovou úroveň využívají např. okresní správa sociálního zabezpečení, územní odbor policie ČR, nemocnice, soudy.	do 50 km a do 90 min VHD
Úroveň 4	Vyšší úroveň s komplexním výkonem státní správy na vyšším územně správním celku. Jedná se o úroveň mezoregionů, které se vyznačují relativně uzavřeným regionálním systémem pokrývajícím komplexní potřeby veřejných služeb, např. vědecká knihovna, divadla, sportovní a víceúčelové haly, krajské nemocnice vyššího typu se specializovanými obory, integrovaný záchranný systém, střední a vysoké školy.	do 75 km a do 120 min VHD

(Hruška, Hrušková, Foldynová; a kol., 2018)

4.2 Dostupnost na stavební úřady ve Středočeském kraji za stanovených podmínek

Tato část se bude věnovat stanovení podmínek, za kterých bude stanovována optimální dostupnost ve Středočeském kraji. Ta bude částečně stanovována na základě metodiky MVČR, která byla popsána v kapitole 4.1. Zároveň budou přidány další podmínky, které povedou k nalezení optimální dostupnosti na stavební úřady ve Středočeském kraji.

4.2.1 Podmínky pro stanovení optimální dostupnosti stavebních úřadů

1. Dostupnost do 25 km individuální dopravou;
2. Dostupnost do 60 minut veřejnou hromadnou dopravou;
3. Snížení počtu stavebních úřadů;
4. Zachování stavebních úřadů především v ORP.

První a druhá podmínka vycházejí z analýzy MVČR, která je blíže popsána v kapitole 4.1. Význam těchto podmínek je, že z každé obce ze Středočeského kraje by měla být na stavební úřad dojezdová vzdálenost 25 km individuální dopravou a 60 minut veřejnou hromadnou dopravou, přičemž je zde možná výjimka 1 % z celkového počtu obcí Středočeského kraje, které tyto podmínky nemusí splnit.

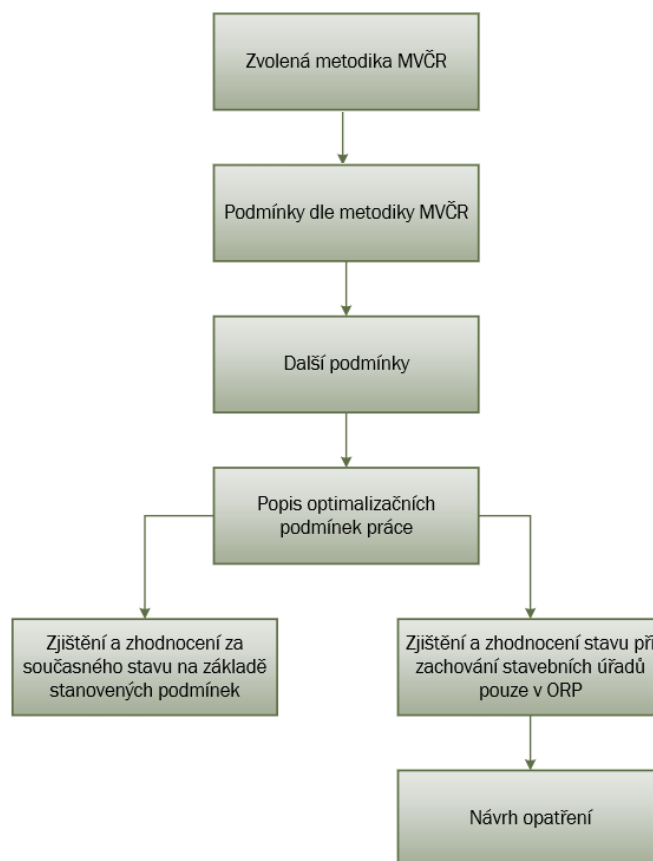
Třetí podmínka, tedy snížení počtu stavebních úřadů, vychází z debat, které vznikají kolem nově vznikajícího stavebního zákona. Jak bylo zmíněno v kapitole 3.2, snahou podle ministryně Dostálové je především snížit v České republice počet stavebních úřadů asi o 50 % (Lidovky, 2020).

Poslední podmínka, tedy zachování především stavebních úřadů v ORP, je stanovena dle věcného záměru a posledního návrhu zákona, který je blíže popsán v kapitole 3.2. Podle věcného záměru nového zákona je záměrem ponechat stavební úřady pouze v ORP na nižší úrovni celé navrhované hierarchie stavebních úřadů (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2019). Podle některých rozhovorů se ale uvažuje o zachování stavebních úřadů v některých obcích II. stupně, které by doplnily v této struktuře ORP (Lidovky, 2020).

4.2.2 Postup při zpracování

Následující pracovní postup na Obrázku 2 shrnuje stanovení optimální dostupnosti stavebních úřadů ve Středočeském kraji. Nejprve byla popsána metodika, ze které bude analýza vycházet. Následně byly na základě této metodiky stanoveny podmínky, které z této analýzy vycházejí. Poté k nim byly přidány další podmínky, čímž došlo k modifikaci dané metodiky. Následně byly tyto jednotlivé podmínky popsány a na základě nich bude v následujících kapitolách provedena analýza. Nejprve bude zaměřena na současné rozložení stavebních úřadů a následně na stav, pokud by stavební úřady byly pouze v ORP. Poté dojde ke zhodnocení a navrhnutí opatření.

Obrázek 2 Pracovní postup pro stanovení optimální dostupnosti stavebních úřadů



Zdroj: Vlastní zpracování

Dostupnost bude zjišťována jako dostupnost individuální dopravou a dostupnosti veřejnou hromadnou dopravou.

1. Dostupnost individuální dopravou

- stanovena pomocí aplikace Google Maps;
- dostupnost zjištěna v kilometrech a minutách;
- trasa vedena po silniční síti – mimo zpoplatněné silnice a dálnice;
- začátek trasy je obecní úřad obce, ze které se na stavební úřad lze dostat;
- konec trasy je stavební úřad – místně příslušný k vycházející obci.

2. Dostupnost veřejnou hromadnou dopravou

- stanovena pomocí aplikace IDOS (Informační dopravní systém);
- dostupnost zjištěna v kilometrech a minutách + počet přestupů
- zjišťování dat ve všední den – úterý 17.3.2020;
- dojezd na stavební úřad mezi 8:00 – 16:00 (jedná se o úřední hodiny);

- začátek trasy je centrum obce (náměstí/nádraží), ze které lze na stavební úřad dojet;
- konec trasy je centrum obce (náměstí/nádraží), ve které se nachází místně příslušný stavební úřad.

Po zjištění veškerých dat ze všech obcí Středočeského kraje budou zhodnoceny získané údaje a budou porovnány se standardem dostupnosti, který byl určen v analýze MVČR. Pokud nebudou podmínky splněny, bude navrženo opatření v podobě zachování vybraných stavebních úřadů, které se nachází v obcích II. stupně, aby byly splněny všechny podmínky, které byly stanovené v této práci.

4.3 Současný stav dostupnosti

Tato podkapitola bude věnována současnému stavu dostupnosti individuální a veřejnou hromadnou dopravou. V následující tabulce je vidět, kolik je v jednotlivých okresech stavebních úřadů a kolik obcí pod daný okres spadá.

Tabulka 2 Současný počet obcí a stavebních úřadů v okresech

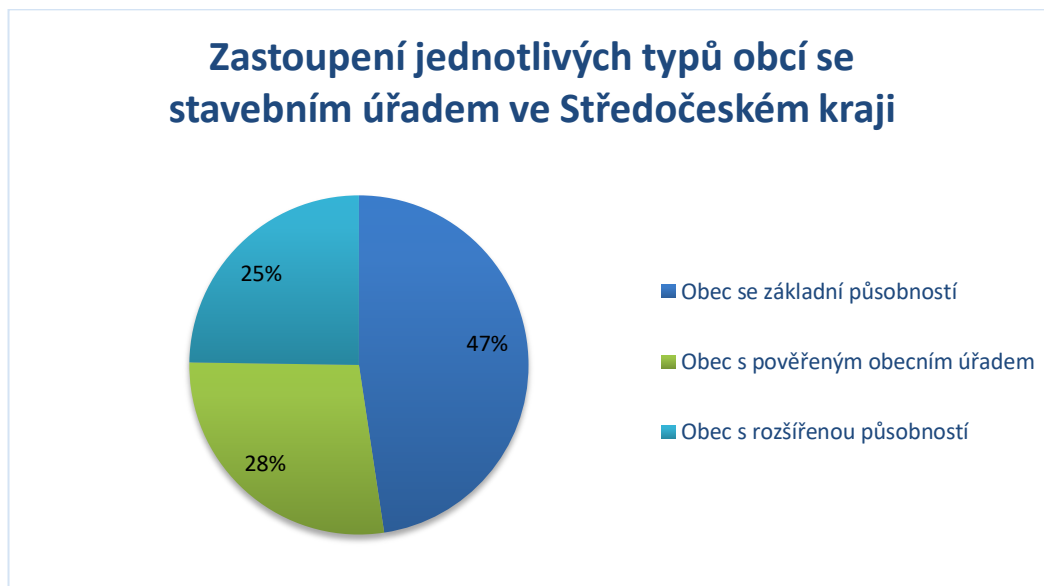
Okresy	Počet obcí v okresech	Počet stavebních úřadů
Benešov	114	11
Beroun	85	6
Kladno	100	6
Kolín	89	6
Kutná Hora	88	9
Mělník	69	8
Mladá Boleslav	120	11
Nymburk	87	7
Praha – Východ	110	11
Praha – Západ	79	14
Příbram	120	11
Rakovník	83	5
Σ	1 144	105

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Na následujícím Grafu 1 je vidět, že v současné době se ve Středočeském kraji nachází 47 % stavebních úřadů v obcích se základní působností. Dalších 28 % v obcích s pověřeným obecním úřadem a pouze 25 % stavebních úřadů se nachází v ORP. Pokud by tedy prošel

navrhovaný zákon v podobě, jaká je popsána v kapitole 3.2, přišli by obyvatelé Středočeského kraje o 75 % stavebních úřadů, což je celkem 79 stavebních úřadů.

Graf 1 Zastoupení jednotlivých typů obcí se stavebním úřadem ve Středočeském kraji



Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020

Stejně jako v analýze MVČR je nejprve důležité ukázat, zda je počet stavebních úřadů závislý na hustotě zalidnění. Pokud by byla zjištěna silná závislost, počet stavebních úřadů v jednotlivých okresech by se mohl stanovit pomocí hustoty zalidnění. Pro toto zjištění bude použit Pearsonův korelační koeficient (r), díky němuž se dá zjistit, zda jsou na sobě počet stavebních úřadů a hustota zalidnění nějakým způsobem závislé, případně jaká je konkrétní míra závislosti. Koeficient (r) nabývá hodnot $\langle -1; 1 \rangle$, přičemž pokud vyjde nula jedná se o nezávislé proměnné (Marek, 2015).

$$r = \frac{\sum_{i=1}^n x_i y_i - n \bar{x} \bar{y}}{(n-1) s_x s_y};$$

kde: \bar{x} a \bar{y} jsou výběrové průměry;
 s_x a s_y jsou směrodatné odchylky;
 n je rozsah souboru.

Po zjištění základního vzorečku je důležité zjistit konkrétní hodnoty. Následující tabulka zobrazuje potřebné informace do předchozího vzorečku.

Tabulka 3 Hodnoty pro výpočet Pearsonova korelačního koeficientu při současném rozložení SÚ

Okresy	Hustota zalidnění (x)	Počet stavebních úřadů (y)	x*y
Benešov	67,40	11	741,39
Beroun	135,03	6	810,15
Kladno	231,23	6	1387,36
Kolín	137,93	6	827,61
Kutná Hora	82,69	9	744,22
Mělník	155,92	8	1247,38
Mladá Boleslav	127,43	11	1401,77
Nymburk	118,69	7	830,83
Praha – Východ	245,27	11	2697,96
Praha – Západ	257,48	14	3604,71
Příbram	73,64	11	810,07
Rakovník	62,01	5	310,06
Suma Σ			15413,5
Aritmetický průměr	141,23	8,75	
Směrodatná odchylka	66,53	1,71	

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

$$r = \frac{15413,5 - 12 * 141,23 * 8,7}{(12 - 1) * 66,53 * 1,71}$$

$$r = 0,29$$

Jelikož $r = 0,29$, závislost mezi počtem stavebních úřadů a hustotou zalidnění se projevila, ale pouze ve slabé míře a z tohoto důvodu se optimální rozložení musí určovat dalšími ukazateli, v tomto případě bude zjišťována dostupností individuální a hromadnou dopravou.

4.3.1 Dostupnost individuální dopravy

Nejprve je zjišťována individuální dopravní dostupnost. Bude zde zjištěna vzdálenost v kilometrech ze všech obcí Středočeského kraje do současných obcí se stavebními úřady. Jak bylo napsáno v kapitole 4.2.2, data budou zjištěna pomocí aplikace GoogleMaps, kde je také určena vzdálenost v minutách vlastní dopravou. Cesta bude vedena po silnicích, které nejsou zpoplatněné a nejedná se o dálnice, aby byly hodnoty co nejobjektivnější a mohl na ně dosáhnout každý občan vlastní motorové vozidlo. Začátek trasy je vždy určen u centra obce,

konkrétně u obecního úřadu obce, ze které se na stavební úřad dostáváme a konec trasy je pak v obci s místně příslušným stavebním úřadem, i v tomto případě budovu obecního úřadu ve které se nachází stavební úřad.

Pomocí následující tabulky jsou vidět základní hodnoty. Z Tabulky 4 je zřejmé, že průměrná kilometrová vzdálenost se pohybuje málo přes 7 km, současně průměrná doba dojezdu individuální dopravou je 10 minut. V tomto případě jsou si hodnoty průměru, mediánu a kvartilů velmi blízké. Průměr je oproti mediánu, tedy prostřední hodnotě, zvýšený především kvůli maximální hodnotě. Ta totiž překračuje průměrnou kilometrovou vzdálenost o více než 20 km a co se týká minut tak zvýšení oproti průměrné hodnotě je o 29 minut.

Tabulka 4 Základní statistické charakteristiky současné vzdálenosti individuální dopravou

	Současná vzdálenost individuální dopravou (v km)	Současná vzdálenost individuální dopravou (v min)
Aritmetický průměr	7,3	10
Medián	6,5	9
Horní kvartil	4,2	6
Dolní kvartil	9,9	14
Maximální hodnota	27,6	39

Zdroj: Google Maps, vlastní zpracování

V následující tabulce jsou vidět počty obcí, s konkrétními hodnotami, kterých dosahují při dojezdu individuální dopravou. V současnosti se obyvatelé ze 1127 obcí dostávají k místně příslušným stavebním úřadům do 30 minut a do 25 kilometrů, z dalších 12 obcí se obyvatelé ke stavebnímu úřadu dostanou do 60 minut a zároveň do 25 km. Pouze obyvatelé z pěti obcí mají trasu do obce se stavebním úřadem delší než 25 km.

Tabulka 5 Současná vzdálenost na stavební úřady po silniční síti individuální dopravou

Současná vzdálenost po silniční síti individuální dopravou	Méně než 30 minut	30–59 minut	60–89 minut	Více než 90 minut	Σ
Méně než 25 km	1 127	12	0	0	1 139
25 – 49,9 km	0	5	0	0	5
Více než 50 km	0	0	0	0	0
Σ	1 127	17	0	0	1 144

Zdroj: Google Maps, Vlastní zpracování

4.3.2 Dostupnost veřejnou hromadnou dopravou

Druhou podmínkou je dopravní dostupnost veřejnou hromadnou dopravou. Jak bylo napsáno v kapitole 4.2.2 údaje budou zjišťovány z aplikace IDOS, která zobrazuje aktuální

dopravní spojení. Stejně jako v předchozím případě budou zjištěny hodnoty v kilometrech i v minutách ze všech obcí Středočeského kraje k jejich místně příslušným stavebním úřadům. V dané aplikaci bude zvolen jako start centrum obce, kterým je ve většině případů náměstí, případně nádraží. Cílem se pak stane centrum obce – náměstí/nádraží, který bude v obci se stavebním úřadem. Prioritou bude nejkratší doba dojezdu a nejnižší počet přestupů.

Dostupnost bude zjišťována ve všední den, a to konkrétně v úterý 17. 3. 2020. Pro zhodnocení spojení mezi obcemi a obcemi se stavebními úřady budou zjištěny tyto údaje:

- doba v minutách při dojezdu mezi 8:00 – 16:00
- počet přestupů při dojezdu mezi 8:00 – 16:00
- doba v kilometrech mezi 8:00 – 16:00

Doba dojezdu mezi 8:00 a 16:00 hodinou byla vybrána záměrně, jelikož se jedná o předpokládanou úřední dobu úřadů. Následující tabulka ukazuje základní charakteristiky spojení. V tomto případě není v Tabulce 6 promítnut počet přestupů, ale pouze konečné hodnoty, které vyjdou i s plánovanými přestupy. V současné době je průměrná doba dojezdu obyvatel k místně příslušnému stavebnímu úřadu 17 minut a přibližně 10 km. Je vidět, že průměrnou hodnotu zvyšují především výjimky, což je vidět na dolním kvartilu, který je od průměrné hodnoty vyšší pouze o 6 minut. Naopak maximální hodnota dosahuje 102 minut, což se u průměrné hodnoty promítlo. Hodnot vyšších než 60 minut totiž dosahují pouze spojení ze čtyř obcí.

Tabulka 6 Základní charakteristiky současného spojení veřejnou hromadnou dopravou

	Současná vzdálenost veřejnou hromadnou dopravou (v km)	Současná vzdálenost veřejnou hromadnou dopravou (v min)
Aritmetický průměr	10,2	17
Medián	9,1	14
Horní kvartil	5,88	7
Dolní kvartil	13,8	23
Maximální hodnota	42	102

Zdroj: IDOS, vlastní zpracování

Důležité je zde ukázat, jaké jsou konkrétní počty obcí, které dosahují daných hodnot. To ukazuje Tabulka 7. Zde je vidět, že v první kategorii, tedy méně než 25 km a méně než 30 minut, se nachází 951 obcí. Oproti předchozí podkapitole, která se zabývala dostupností individuální dopravou, se počet obcí spadajících do této kategorie snížil o 176 obcí. Zvýšil se, ale počet obcí v dojezdu nad 25 km. To je způsobeno především tím, že autobusy nejezdí

z jedné obce do obce se stavebním úřadem přímo, ale objíždí okolní obce, což zvyšuje kilometrovou vzdálenost.

Pro tuto část byly zjištěny hodnoty pouze ze 1442 obcí. Důvodem je, že z obcí Litichovice na Benešovsku a Ohrazenice na Příbramsku není dopravní spojení obyvatelům umožněno. K nejbližší autobusové nebo vlakové zastávce musí obyvatelé dojít do vedlejších obcí, což je přibližně 1,5 km.

Tabulka 7 Současná vzdálenost na stavební úřad veřejnou hromadnou dopravou

Současná vzdálenost veřejnou hromadnou dopravou	Méně než 30 minut	30–59 minut	60–89 minut	Více než 90 minut	Σ
Méně než 25 km	951	146	4	0	1 101
25 – 49,9 km	7	31	2	1	41
Více než 50 km	0	0	0	0	0
Σ	958	177	6	1	1 142

Zdroj: IDOS, vlastní zpracování

Na základě analýzy bylo také zjištěno, z kolika obcí je nutno při dojezdu na stavební úřad přestupovat a z kolika se obyvatelé dostanou do obce se stavebním úřadem přímo. V Tabulce 8 je vidět, že v současnosti se do obce se stavebním úřadem obyvatelé obcí dostanou bez přestupu z 1033 obcí.

Tabulka 8 Počet přestupů při spojení mezi 8-16 hodinou

Počet přestupů při spojení mezi 8–16 hod.	Počet obcí
Bez přestupu	1033
1 přestup	104
2 přestupy	5
3 a více přestupů	0
Σ	1 142

Zdroj: IDOS, vlastní zpracování

4.4 Dostupnost na stavební úřady v ORP

Po zhodnocení současného stavu dostupnosti se práce dostává k určení rozložení stavebních úřadů pouze v ORP, jak předpokládá věcný záměr nového stavebního zákona, který je blíže popsán v kapitole 3.2. Cílem této práce a současně i současné ministryně Dostálová je snížit počet stavebních úřadů ze současného počtu 105 na co nejnížší počet, který zároveň vyhoví požadavkům na optimální dostupnost, které jsou stanovené v kapitole 4.2.1, tedy zachovat

stavební úřady především v ORP a vyhovět dostupnosti, která byla stanovena na základě analýzy MVČR.

V Tabulce 9 je vidět, že proti současnému stavu by došlo ke snížení počtu stavebních úřadů o více než polovinu, a to konkrétně na 26 stavebních úřadů v kraji. Největší pokles stavebních úřadů by zaznamenal okres Praha-Západ, kde by došlo ke snížení ze 14 stavebních úřadů na 1 stavební úřad.

Tabulka 9 Počet stavebních úřadů v ORP

Okresy	Současný počet stavebních úřadů	Počet stavebních úřadů v ORP
Benešov	11	3
Beroun	6	2
Kladno	6	2
Kolín	6	2
Kutná Hora	9	2
Mělník	8	3
Mladá Boleslav	11	2
Nymburk	7	3
Praha – Východ	11	2
Praha – Západ	14	1
Příbram	11	3
Rakovník	5	1
Σ	105	26

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Stejně jako v předchozí kapitole, kde byla řešena současná dostupnost na stavební úřady, je nutné nejprve zjistit, zda je počet nově stanovených stavebních úřadů závislý na hustotě zalidnění. Pokud by byla zjištěna silná závislost, počet stavebních úřadů v jednotlivých okresech by se mohl stanovit pomocí hustoty zalidnění. Pro toto zjištění bude také použit Pearsonův korelační koeficient (r), díky němuž se dá zjistit, zda jsou na sobě počet stavebních úřadů a hustota zalidnění nějakým způsobem závislé, případně jaká je konkrétní míra závislosti. Koeficient (r) nabývá hodnot $<-1;1>$, přičemž pokud vyjde nula, jedná se o nezávislé proměnné (Marek, 2015).

$$r = \frac{\sum_{i=1}^n x_i y_i - n \bar{x} \bar{y}}{(n-1) s_x s_y};$$

kde: \bar{x} a \bar{y} jsou výběrové průměry;
 s_x a s_y jsou směrodatné odchylky;
 n je rozsah souboru.

Tabulka 10 Hodnoty pro výpočet Pearsonova korelačního koeficientu při rozložení stavebních úřadů v ORP

Okresy	Hustota zalidnění (x)	Počet stavebních úřadů ORP (y)	x*y
Benešov	67,40	3	202,20
Beroun	135,03	2	270,05
Kladno	231,23	2	462,45
Kolín	137,93	2	275,87
Kutná Hora	82,69	2	165,38
Mělník	155,92	3	467,77
Mladá Boleslav	127,43	2	254,87
Nymburk	118,69	3	356,07
Praha – Východ	245,27	2	490,54
Praha – Západ	257,48	1	257,48
Příbram	73,64	3	220,93
Rakovník	62,01	1	62,01
Suma Σ			3485,62
Aritmetický průměr	141,23	2,17	
Směrodatná odchylka	66,53	0,69	

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

$$r = \frac{3485,62 - 12 * 141,23 * 2,17}{(12 - 1) * 66,53 * 0,69}$$

$$r = -0,37$$

Jelikož $r = -0,37$, závislost mezi počtem stavebních úřadů a hustotou zalidnění se projevila, ale pouze ve střední míře a z tohoto důvodu se optimální rozložení musí určovat dalšími hodnotami stejně jako při současném rozložení stavebních úřadů.

4.4.1 Dostupnosti individuální dopravou

Nyní bude zjišťována individuální dopravní dostupnost. V tomto případě bude zjištěna vzdálenost v kilometrech a v minutách po silniční síti ze všech obcí Středočeského kraje do ORP.

Tabulka 11 zobrazuje základní hodnoty dostupnosti individuální dopravou. V tomto případě, tedy do ORP. Aritmetický průměr je u individuální dopravy 13 km a 17 minut. Od prostřední hodnoty, tedy mediánu ho zvyšuje především maximální hodnota, která v případě kilometrů překračuje hodnotu 42 a v případě minut se jedná o skoro hodinovou dobu dojezdu.

Podle dolního kvartilu se dá rozeznat, že vysoké hodnoty jsou spíše výjimka, jelikož ze 3/4 obcí se obyvatelé dostanou na stavební úřad v ORP do 17 km a 22 minut.

Tabulka 11 Základní charakteristiky vzdálenosti individuální dopravou do optimálně stanovených SÚ

	Vzdálenost individuální dopravou do ORP (v km)	Vzdálenost individuální dopravou do ORP (v min)
Aritmetický průměr	13,03	17
Medián	11,85	15
Horní kvartil	7,6	10
Dolní kvartil	17,03	22
Maximální hodnota	42,8	56

Zdroj: Google Maps, vlastní zpracování

Následující tabulka ukazuje, konkrétní počty obcí, ze kterých se na stavební úřad dojíždí, respektive v jakou vzdálenost a dobu dojezd vyžaduje. V Tabulce 12 je vidět, že z 1031 obcí se obyvatelé na místně příslušný stavební úřad v ORP dostanou do 30 minut a zároveň do 25 km. Naopak ze 76 obcí obyvatelé dojíždějí na místně příslušný stavební úřad více než 25 km, přičemž časová doba dojezdu je mezi 30 a 60 minutami.

Tabulka 12 Vzdálenost individuální dopravou do ORP

Vzdálenost po silniční síti individuální dopravou	Méně než 30 minut	30–60 minut	61–90 minut	Více než 90 minut	Σ
Méně než 25 km	1 031	37	0	0	1 068
25 – 49,9 km	0	76	0	0	76
Více než 50 km	0	0	0	0	0
Σ	1 031	113	0	0	1 144

Zdroj: Google Maps, IDOS, vlastní zpracování

4.4.2 Dostupnost veřejnou hromadnou dopravou

Další podmínkou je dopravní dostupnost veřejnou hromadnou dopravou. I v tomto případě budou zjišťovány hodnoty vzdálenosti na stavební úřady stejně jako v kapitole 4.3.2., tentokrát ale do ORP. Údaje budou zjišťovány z aplikace IDOS, která zobrazuje aktuální dopravní spojení. Stejně jako v předchozím případě budou zjištěny hodnoty v kilometrech i v minutách ze všech obcí Středočeského kraje. V dané aplikaci bude zvolen jako start centrum obce, kterým je náměstí, případně nádraží. Cílem se pak stane centrum obce – náměstí/nádraží, který bude v obci se stavebním úřadem, v tomto případě v ORP.

Dostupnost bude zjišťována ve všední den, a to konkrétně v úterý 17. 3. 2020. Pro zhodnocení spojení mezi obcemi a ORP budou zjištěny údaje:

- doba v minutách při dojezdu mezi 8:00 – 16:00

- počet přestupů při dojezdu mezi 8:00 – 16:00
- doba v kilometrech mezi 8:00 – 16:00

Jak už bylo vysvětleno v minulých podkapitolách, čas 8:00 – 16:00 byl vybrán záměrně, jelikož se jedná o obvyklé úřední hodiny stavebních úřadů.

V Tabulce 13 jsou vidět hodnoty, které vycházejí z prováděné analýzy. V tomto případě je zjišťována vzdálenost veřejnou hromadnou dopravou do ORP. Z Tabulky 13 je zřejmé, že průměrná doba dojezdu je 30 minut, přičemž prostřední hodnota je 25 minut. Stejně jako v předchozích případech jsou si hodnoty všech ukazatelů blízké, přičemž aritmetický průměr se oproti prostřední hodnotě, tedy mediánu liší přibližně o 2 km a 5 minut. To je způsobeno především vysokými maximálními hodnotami, kdy v kilometrech je dolní kvartil přesáhnout o více než 36 km a v případě minut dokonce o 93 minut.

Tabulka 13 Základní charakteristika vzdálenosti veřejnou hromadnou dopravou do optimálně stanovených SÚ

	Vzdálenost veřejnou hromadnou dopravou do ORP (v km)	Vzdálenost veřejnou hromadnou dopravou do ORP (v min)
Aritmetický průměr	18,17	30
Medián	16,52	25
Horní kvartil	10,5	16
Dolní kvartil	23,8	40
Maximální hodnota	59,92	133

Zdroj: IDOS, vlastní zpracování

Následující Tabulka 14 ukazuje konkrétní počty obcí, ze kterých se jejich obyvatelé dostávají do obcí k místně příslušným úřadům v ORP. V Tabulce 14 je vidět, že z 9 obcí se obyvatelé dostávají hromadnou dopravou do místně příslušné ORP více než 50 km. Zároveň více než 60 minut dojíždějí obyvatelé ze 78 obcí. Na dojezd hromadnou dopravou do 30 minut a 25 km dosáhne 663 obcí. Oproti individuální dopravě došlo ke zvýšení vzdálenosti v kilometrech, což je v tomto případě způsobeno tím, že autobusy nejezdí přímou trasou po silniční síti, jaká by byla zvolena při individuální dopravě, ale musí zajíždět do dalších okolních obcí.

Tabulka 14 Vzdálenost veřejnou hromadnou dopravou do ORP

Vzdálenost veřejnou hromadnou dopravou ORP	Méně než 30 minut	31–60 minut	61–90 minut	Více než 90 minut	Σ
Méně než 25 km	663	222	10	0	895
25 – 49,9 km	6	173	44	15	238
Více než 50 km	0	0	5	4	9
Σ	669	395	59	19	1 142

Zdroj: Google Maps, IDOS, vlastní zpracování

Tabulka 14 nezobrazovala, zda je pro dojezd do ORP nutné přestupovat. V Tabulce 15 je proto zobrazeno, z kolika obcí se obyvatelé dostanou do ORP přímo a kolik naopak musí přestupovat. Z analýzy vyplývá, že občané z 904 obcí se do dané obce dostanou bez nutnosti přestupu. Naopak z 22 obcí musí obyvatelé přestupovat třikrát a více.

Do této a ani předchozí tabulky nejsou započítány 2 obce, ze kterých není spojení hromadnou dopravou možné. Není tu totiž žádná zastávka autobusu ani vlaku. Obyvatelé se nejprve musí dostat do sousední obce, odkud je pak přímý spoj do ORP.

Tabulka 15 Počet přestupů při spojení mezi 8-16 hod. do optimálně stanovených SÚ

Počet přestupů při spojení mezi 8–16 hod.	Počet obcí
Bez přestupu	904
1 přestup	166
2 přestupy	50
3 a více přestupů	22
Σ	1 142

Zdroj: IDOS, vlastní zpracování

4.5 Zhodnocení zjištěných údajů

Po zjištění základních informací je důležité shrnout a zhodnotit zjištěné informace, které z daného výzkumu vycházejí. Optimální stav je určen podle podmínek stanovených v kapitole 4.2.1.

V Tabulce 16 jsou zobrazeny hodnoty, které vychází z dat, které byly nasbírány z aplikací Google Maps a IDOS. Jedná se o počty obcí, ze kterých se dojíždí na stavební úřad v současnosti. Z Tabulky 16 je zřejmé, že obyvatelé z 958 obcí se na stavební úřad dostanou v dojezdu 25 kilometrů individuální dopravou a 30 minut hromadnou dopravou. Obyvatelé ze 172 obcí dojíždí stejnou vzdálenost individuální dopravou, ale doba dojezdu veřejnou

hromadnou dopravou se prodlouží na 30-60 minut. Na optimální hodnoty, které stanovilo MVČR, tedy dojezd do 25 km individuální dopravou a 60 min hromadnou dopravou, dosáhne 1130 obcí. Ze 7 obcí se obyvatelé do obce se stavebním úřadem dostanou individuální dopravou v optimálně stanovené vzdálenosti, ale doba dojezdu individuální dopravou překračuje 60 minut. Obyvatelé pěti obcí se dostávají do obce se stavebním úřadem v optimálně stanovenou dobu veřejnou hromadnou dopravou, ale zhoršená dostupnost je individuální dopravou, což je způsobeno především uzavírkami silnic v době zjišťování hodnot.

Tabulka 16 Současná dostupnost do obcí se stavebními úřady

Počet obcí		Doba spojení veřejnou hromadnou dopravou do ORP				Σ
		Méně než 30 minut	30–59 minut	60–89 minut	Více než 90 minut	
Vzdálenost individuální dopravou do ORP	Méně než 25 km	958	172	6	1	1 137
	25 – 49,9 km	0	5	0	0	5
	Více než 50 km	0	0	0	0	0
Σ		958	177	6	1	1 142

Zdroj: Google Maps, IDOS, vlastní zpracování

V Tabulce 17 jsou zobrazeny počty obcí, ze kterých se dojíždí do ORP, tedy do obcí, kde je podle věcného záměru zákona plánováno ponechat stavební úřady. Z Tabulky 17 je zřejmé, že obyvatelé z 679 obcí se do ORP dostanou do 25 km a 30 minut a obyvatelé z dalších 357 obcí se do ORP dostanou ve stejné kilometrové vzdálenosti, ale s delším časovým dojezdem, tedy mezi 30 a 60 minutami. Dohromady tedy standard stanovený MVČR, tedy dojezd do 25 km individuální dopravou a 60 minut hromadnou dopravou, splňuje 1036 obcí. Dalších 30 obcí sice splňuje kilometrový standard, ale nespĺňuje dojezd hromadnou dopravou a naopak 28 obcí nespĺňuje standard individuální dopravou, ale splňuje dojezd hromadnou dopravou do 60 minut. Zbylých 48 obcí nespĺňují ani jednu stanovenou podmínku dojezdu.

Tabulka 17 Dostupnost do obcí s rozšířenou působností ve Středočeském kraji

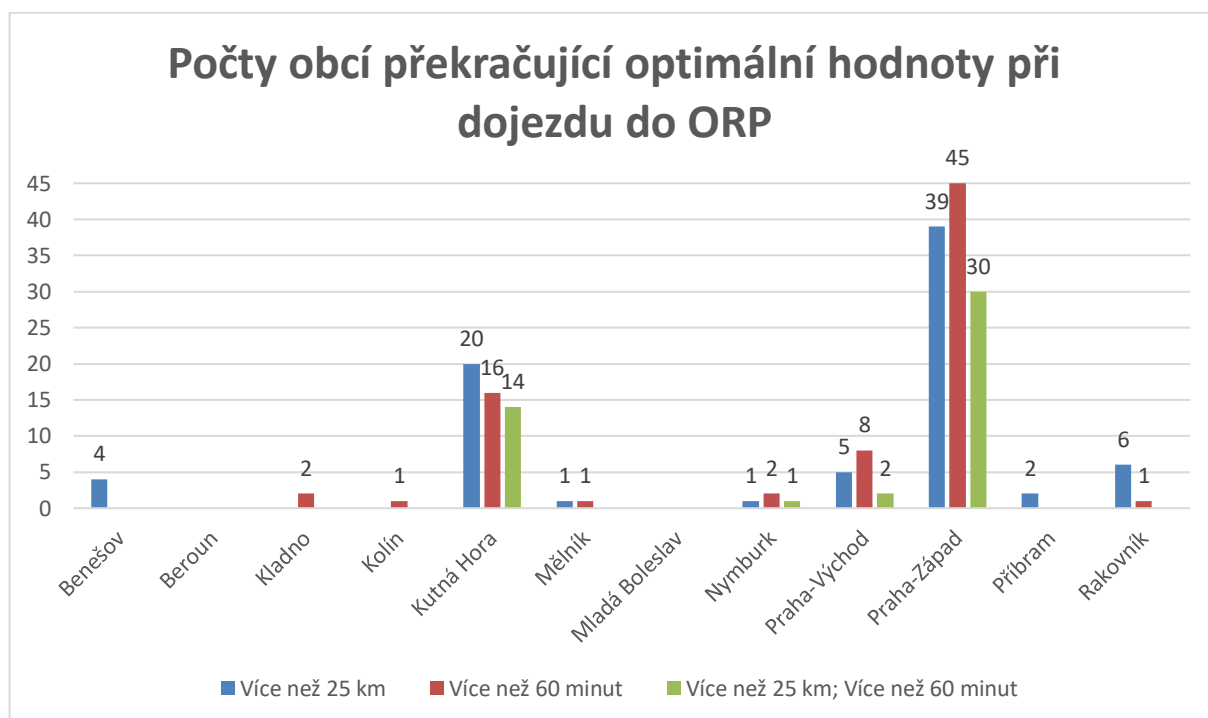
Počet obcí		Doba spojení veřejnou hromadnou dopravou do ORP				Σ
		Méně než 30 minut	30–59 minut	60–89 minut	Více než 90 minut	
Vzdálenost individuální dopravou do ORP	Méně než 25 km	679	357	27	3	1 066
	25 – 49,9 km	0	28	32	16	76
	Více než 50 km	0	0	0	0	0
Σ		679	385	59	19	1 142

Zdroj: Google Maps, IDOS, vlastní zpracování

V Tabulkách 16 a 17 chybí zhodnocení pro dvě obce, konkrétně Litichovice a Ohrazenice. Tyto obce by spadaly do oblasti „méně než 25 km,“ ale v tomto případě není spojení veřejnou hromadnou dopravou, jelikož v obcích se nenachází autobusová ani vlaková zastávka.

Pomocí grafu 2 jsou zobrazeny počty obcí v jednotlivých okresech, které nesplňují optimální hodnoty při dojezdu do ORP, kde by měl být podle návrhu nového stavebního zákona stavební úřad. Při této změně by nejhorší situace nastala v okresech Praha-Západ a Kutná Hora. V případě okresu Praha-Západ je zhoršená dostupnost způsobena především tím, že pro celý okres by měl zůstat pouze jeden stavební úřad, přičemž většina obyvatel z tohoto okresu by musela dojíždět do ORP přes hl. m. Prahu, což značně zvyšuje jak kilometrovou, tak minutovou vzdálenost. V okrese Kutná Hora nastává problém především tím, že ze současných 9 stavebních úřadů by v okrese zůstaly pouze dva.

Graf 2 Počty obcí překračující hodnoty při dojezdu do ORP



Zdroj: Google Maps, IDOS, vlastní zpracování

V následující kapitole bude navrženo řešení, které by předpokládalo především zachování stavebních úřadů v ORP, ale zároveň umožňuje variantu, kdy ve vybraných obcích s pověřeným obecním úřadem zůstane stavební úřad ponechán.

4.6 Návrh opatření

V Tabulce 18 je převeden Graf 2, který ukazuje kolik obcí v jednotlivých okresech nesplňuje optimálně stanovené podmínky MVČR, tedy dojezd 25 km individuální dopravou a 60 min hromadnou dopravou. Nejzásadnější opatření je nutné provést v okresech Praha-Západ a Kutná Hora, kde by zachováním pouze stavebních úřadů v ORP nastaly největší problémy s dostupností.

Tabulka 18 Počet obcí nesplňující optimálně stanovené podmínky

Okresy	Obce s rozšířenou působností		
	dojezd do 25 km	dojezd do 60 minut	dojezd do 25 km a 60 minut
Benešov	4	0	0
Beroun	0	0	0
Kladno	0	2	0
Kolín	0	1	0
Kutná Hora	20	16	14
Mělník	1	1	0
Mladá Boleslav	0	0	0
Nymburk	1	2	1
Praha – Východ	5	8	2
Praha – Západ	39	45	30
Příbram	2	0	0
Rakovník	6	1	0
Σ	78	76	47

Zdroj: Google Maps, IDOS, vlastní zpracování

Aby došlo k optimálnímu rozložení, podle stanovených podmínek, je nutné v některých okresech zachovat ještě další úřady, které se nenachází v ORP. V tomto případě jsou v práci podmínky, kterými je stanoveno, že stavební úřad musí být v dojezdové vzdálenosti od obcí do 25 km a 60 minut a zároveň že by se stavební úřady měly nacházet především v ORP, přičemž k zachování dalších stavebních úřadů by mělo dojít pouze v obcích II. stupně, aby byly splněny dojezdové parametry.

Nejhorší situace v době dojezdu, pokud by došlo k zachování pouze stavebních úřadů v ORP by nastala v okrese Praha-Západ.

4.6.1 Okres Praha-Západ

Okres Praha-Západ je nejmenším okresem Středočeského kraje a okresem s nejhorší dopravní dostupností na stavební úřad. V této části Středočeského kraje nastává především problém, že dostupnost veřejnou dopravou je přes hl. m. Prahu. To doby dojezdu razantně zvyšuje.

Při zachování stavebních úřadů pouze v ORP, zůstal by v tomto okrese pouze jeden stavební úřad, a to v obci Černošice. Pro zachování optimální dostupnosti se dá uvažovat o zachování 6 stavebních úřadů, jenž se nacházejí v obci s pověřeným obecním úřadem. V tomto případě bude pro zachování dostupnosti bylo vhodné zachovat čtyři stavební úřady. Konkrétně se jedná o stavební úřady v obcích:

- Hostivice;
- Jílové u Prahy;
- Mníšek pod Brdy;
- Roztoky.

Po tomto opatření bude v celém okrese dostupnost individuální i hromadnou dopravou v optimu a budou splněny všechny výše zmíněné podmínky.

4.6.2 Kutná Hora

V současnosti se zde nachází 9 stavebních úřadů. Představeným návrhem zákona by se počet snížil na dva, konkrétně Kutná Hora a Čáslav. Podle předchozích zjištění by pro občany z 36 obcí tohoto okresu byla doba dojezdu delší, než stanovuje optimum a z tohoto důvodu je nutné uvažovat nad řešením, které by tuto situaci zlepšilo.

Celkově se v okrese Kutná Hora nachází 4 stavební úřady v obci s pověřeným obecním úřadem. V tomto případě, aby došlo k optimalizaci dostupnosti ze všech obcí, postačí zachovat další dva stavební úřady, a to v obcích Uhlířské Janovice a Zruč nad Sázavou.

4.6.3 Okres Praha-Východ

V současnosti se v tomto okrese nachází 11 stavebních úřadů. Po navrhovaných změnách by došlo k zachování pouze dvou stavebních úřadů v Brandýse nad Labem – Staré Boleslavi a Říčanech.

Po této změně by se obyvatelé ze 13 obcí tohoto okresu nedostali do obce s nově stanoveným místně příslušným stavebním úřadem v optimálně stanovenou vzdálenost a dobu. Aby došlo ke snížení počtu obcí, ze kterých obyvatelé nemají možnost dojíždět v optimálních hodnotách, by stačilo zachovat stavební úřady v obcích Odolena Voda a Úvaly.

V tomto případě by tedy v tomto okrese zůstaly čtyři stavební úřady. Při tomto rozložení dochází k problému při dojezdu z jedné obce veřejnou hromadnou dopravou. V tomto případě je optimální doba dojezdu překročena o 8 minut. To je způsobeno čekáním na navazující spoj při přestupu, přičemž doba čekání je asi 20 minut.

4.6.4 Okres Rakovník

V současnosti se v okrese Rakovník nachází 5 stavebních úřadů, z nichž pouze 1 je v obci I. stupně. Po zavedení opatření by v tomto okrese zůstal pouze jeden stavební úřad, a to v obci Rakovník. Pro zachování optimální dostupnosti je vhodné zachovat další dva stavební úřady,

kterými by měly být ty v obcích Křivoklát a Jesenice. Díky zachování stavebních úřadů v těchto obcích budou obyvatelé obcí z tohoto okresu dojíždět v optimálně stanovených hodnotách.

4.6.5 Opatření v ostatních okresech

Prvním okresem je Benešov. V současnosti se v zde nachází 114 obcí a 11 stavebních úřadů, z nichž 6 jich je v obcích I. stupně. Po zavedení navrhovaných opatření, tedy zachování stavebních úřadů v ORP, kterými jsou v tomto případě obce Benešov, Vlašim a Votice, by v tomto okrese byly 4 obce, které nedosahují optimálních hodnot. Zde se jedná o nízkou dostupnost individuální dopravou. Jediný stavební úřad, který by mohl vyřešit optimalizaci dostupnosti ze 3 obcí se nachází v obci I. stupně, což se v tomto případě použít nelze. Po zjištění důvodů špatné dostupnosti vyplynulo, že do ORP lidé dojíždí delší vzdálenost kvůli opravám silnic, a tak je z důvodu objížďky vzdálenost dojezdu individuální dopravou překročena o maximálně 5 km.

Dalším okresem je Beroun. V tomto případě ze zjištěných údajů vyplývá, že pro optimální hodnoty stačí zachovat stavební úřady v ORP, tedy v obcích Beroun a Hořovice.

Následující okres je Kladno. Po zjištění a zhodnocení údajů o dostupnosti bylo zjištěno, že zde stačí zachovat stavební úřady v ORP, konkrétně v obcích Kladno a Slaný. V tomto případě došlo u jedné obce k nesplnění podmínek, konkrétně u obce Vrbičany, která spadá do správního obvodu obce Slaný. V tomto případě byla překročena optimální doba dojezdu hromadnou dopravou, kdy byla překročena o 22 minut. Zde je problém při přestupu, jelikož na navazující spoj se musí čekat více než 30 minut. Z tohoto důvodu není nezbytné zachovávat další stavební úřad.

Dalším okresem je Kolín, kde by z původních šesti stavebních úřadů měly zůstat dva. Zde je pouze jedna obec, ze které mají obyvatelé problém dojíždět hromadnou dopravou, aby se dostali na stavební úřad v optimálně stanovenou dobu. To lze vyřešit zachováním ještě stavebního úřadu v obci Kouřim, která je obcí II. stupně.

V okrese Mělník by po schválení posledního návrhu zůstaly tři stavební úřady – Kralupy nad Vltavou, Mělník a Neratovice. Po tomto by se obyvatelé ze dvou obcí nedostali ke stavebnímu úřadu v optimální vzdálenosti individuální dopravou a v optimální dobu dojezdu veřejnou hromadnou dopravou. Pro zlepšení tohoto stavu by stačilo ponechat stavební úřad v obci Mšeno, díky čemuž by došlo k tomu, že obyvatelé ze všech obcí tohoto okresu by dojížděli v optimálních hodnotách.

Dalším okresem je Mladá Boleslav. Pro tento okres stačí ponechat dva stavební úřady v ORP, konkrétně v obcích Mladá Boleslav a Mnichovo Hradiště a obyvatelé ze všech 120 obcí se dostanou na stavební úřad v optimálně stanovenou dobu i v optimálně stanovené vzdálenosti.

Předposledním okresem je Nymburk. Nyní se zde nachází 7 stavebních úřadů, z nichž dva jsou v obci I. stupně. Tři z nich jsou v ORP, konkrétně se jedná o obce Lysá nad Labem, Nymburk a Poděbrady. V tomto okrese by zůstaly tři obce, ze kterých by se obyvatelé na stavební úřad nemohli dostat v optimálně stanovené vzdálenosti a době dojezdu. Pro vyřešení tohoto problému by stačilo zachovat ještě stavební úřad v obci Městec Králové.

Posledním okresem je Příbram. V tomto okrese by měly zůstat 3 stavební úřady v ORP, kterými jsou Dobříš, Příbram a Sedlčany. Pouze obyvatelé ze dvou obcí nemají dojezdovou vzdálenost individuální dopravou v optimálních hodnotách. V tomto případě neexistuje stavební úřad, který by zajistil optimální dostupnost ze všech obcí. Tato delší trasa je stejně jako v případě okresu Benešov delší z důvodu oprav silnic a vzdálenost se od optima vzdaluje maximálně o 4 km.

4.7 Shrnutí

Po zakomponování všech opatření se zvýší počet obcí dosahujícího optimálního spojení jak individuální, tak veřejnou hromadnou dopravou. V tomto případě to bude 1133 obcí, přičemž ze 778 obcí se obyvatelé dostanou na stavební úřad do 30 minut. To vše zobrazuje Tabulka 19, kde je také vidět, že ze dvou obcí se obyvatelé dostanou v optimální vzdálenosti individuální dopravou, ale doba dojezdu veřejnou dopravou přesahuje 60 minut. Naopak ze 7 obcí je splněna podmínka dojezdu hromadnou dopravou, ale obyvatelé mají problém s dojezdem individuální dopravou. Jak už bylo zmíněno v předchozích kapitolách, tyto problémy jsou způsobeny především současnými opravami silnic. I přes tyto problémy dostupnosti by se v optimálních hodnotách dostali na stavební úřad obyvatelé z 1133 obcí z celkového počtu 1142 (sníženo o dvě obce z důvodu neexistence spojení veřejnou hromadnou dopravou), což je 99,21 %. Z toho vyplývá, že je splněna i podmínka, že maximálně 1 % obcí nemusí stanovené podmínky splnit.

Tabulka 19 Návrh dostupnosti stavebních úřadů po přijetí navrhovaných opatření

Počet obcí		Současná doba spojení veřejnou hromadnou dopravou				Σ
		Méně než 30 minut	30–59 minut	60–89 minut	Více než 90 minut	
Současná vzdálenost individuální dopravou	Méně než 25 km	778	355	2	0	1 135
	25 – 49,9 km	0	7	0	0	7
	Více než 50 km	0	0	0	0	0
Σ		778	362	2	0	1 142

Zdroj: IDOS, Google Maps, vlastní zpracování

Po navrhovaných opatřeních by rozložení stavebních úřadů v jednotlivých okresech Středočeského kraje mohlo vypadat tak, jak je vidět v Tabulce 20. Nejvíce stavebních úřadů by měly okresy Kutná Hora a Praha-Západ. Nejméně naopak Beroun, Kladno a Mladá Boleslav. Dohromady by se tedy ve Středočeském kraji mohlo nacházet 39 stavebních úřadů.

Tabulka 20 Počet stavebních úřadů v jednotlivých okresech po návrhu optimalizace

Okresy	Současný počet stavebních úřadů	Počet stavebních úřadů v ORP	Počet stavebních úřadů po návrhu optimalizace
Benešov	11	3	3
Beroun	6	2	2
Kladno	6	2	2
Kolín	6	2	3
Kutná Hora	9	2	5
Mělník	8	3	3
Mladá Boleslav	11	2	2
Nymburk	7	3	4
Praha – Východ	11	2	4
Praha – Západ	14	1	5
Příbram	11	3	3
Rakovník	5	1	3
Σ	105	26	39

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

ZÁVĚR

Cílem práce bylo analyzovat rozmístění orgánů státní správy ve zvoleném kraji České republiky. Na základě identifikace přirozených územních vazeb optimalizovat strukturu státních orgánů ve vybraném kraji. Konkrétně se v této práci jednalo o analyzování stavebních úřadů ve Středočeském kraji.

Stavební úřady jsou část státní správy, která je vykonávána v rámci přenesené působnosti ve vybraných obcích České republiky. Z tohoto důvodu byly v první kapitole popsány základní pojmy, které s touto problematikou souvisí. Jednalo se o popis veřejné správy jako celku a následné rozdělení na státní správu a samosprávu. Ve druhé kapitole byla podrobněji popsána státní správa a přenesená působnost, která s tímto tématem úzce souvisí.

Ve třetí kapitole byly konkrétně zmíněny stavební úřady. Bylo zde popsáno, kde se v rámci státní správy nacházejí a především, jaká je současná organizace stavebních úřadů. Následně zde byl popsán návrh nového stavebního zákona a debaty, které kolem vzniku probíhají. V rámci čtvrté kapitoly byla provedena analýza rozložení stavebních úřadů ve Středočeském kraji. Bylo zde popsáno současné rozložení i rozložení, které v posledním návrhu zamýšlela ministryně Dostálová. Na základě zjištění byl proveden návrh optimálního rozmístění stavebních úřadů v daném kraji, které by mohlo zajistit ideální dostupnost na stavební úřady ve Středočeském kraji.

Pomocí zjištěných informací a provedeného výzkumu se ukázalo, že lze snížit počet stavebních úřadů ve Středočeském kraji, aby se obyvatelům tohoto kraje výrazně nezhoršila dostupnost na tyto úřady. Cílem této práce bylo optimalizovat strukturu státních orgánů v kraji, což bylo splněno.

POUŽITÁ LITERATURA

Knižní zdroje:

BERNARD, Michal, Barbora JELÍNKOVÁ a Václav ORCÍGR, 2020. Dlouhé povolování výstavby v Česku: data, praxe a nová legislativa. Praha: Arnika. ISBN 978-80-87651-70-4.

HORIZNKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. Základy organizace veřejné správy v ČR. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010, 233 s. ISBN 978-80-7380-263-9

JANEČKOVÁ, Eva. ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA. PRÁVNICKÁ FAKULTA. Státoprávní uspořádání Protektorátu Čechy a Morava (1939–1945). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, 242 s. ISBN 978-80-7380-419-0

KÁŇA, Pavel a Petra KALOUSKOVÁ. Základy veřejné správy. 5. vydání. Montanex, 2019. ISBN 9788072254651

KNĚŽÍNEK, Jan, 2016. Kompetenční zákon: komentář. Praha: Wolters Kluwer. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-338-9.

KRAUS, Jiří, 2008. Nový akademický slovník cizích slov A-Ž. Praha: Academia. ISBN 80-200-1415-2.

LOCHMANNOVÁ, Alena. Veřejná správa: základy veřejné správy. Prostějov: Computer Media, 2017. ISBN 978-80-7402-295-1.

MAREK, Jiří, Markéta PÁNKOVÁ a Petra ŠÍMOVÁ, 2005. Veřejná správa v České republice. 2., rozš. vyd. Praha: Ministerstvo Vnitřní. ISBN 80-239-4709-5.

ODBOR VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY, 2018. Metodické doporučení k činnosti územních samosprávných celků. 3. vydání. Praha. ISBN 978-80-87544-86-0.

SCHELLE, Karel. Vývoj české veřejné správy. Ostrava: Key Publishing, 2008, 431 s. ISBN 978-80-87071-92-2

SCHELLE, Karel. Dějiny veřejné správy. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 520 s. ISBN 978-80-7552-374-7

SVOBODA, Ivo a Karel SCHELLE. ČESKO. Základy organizace veřejné správy. Vyd. 2. Ostrava: Key Publishing, 2007, 206 s. ISBN 978-80-87071-22-9

Školní slovník českých synonym, 2010. V Brně: Lingea. ISBN 9788087062876.

VAVROCHOVÁ, Simona a Petr KUŠ. Územní samosprávné celky. 2., aktualiz. vyd. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha, 2012, 119 s. ISBN 978-80-86976-26-6

Internetové zdroje:

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘIČSKÝ A KATASTRÁLNÍ, 2010. Stahovací služba Atom pro data RÚIAN ve formátu csv – hierarchie prvků pro stát. In: Geoportál ČÚZK: přístup k mapovým produktům a službám resortu [online]. Praha [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: [https://geoportal.cuzk.cz/\(S\(04hctutp5jri0ih52vnkv3bk\)\)/Default.aspx?mode=TextMeta&metadataXSL=full&side=WFS.ATOM_RUIAN&metadataID=CZ-00025712-CUZK_ATOM-MD_RUIAN-CSV-HIE-ST#identifikace](https://geoportal.cuzk.cz/(S(04hctutp5jri0ih52vnkv3bk))/Default.aspx?mode=TextMeta&metadataXSL=full&side=WFS.ATOM_RUIAN&metadataID=CZ-00025712-CUZK_ATOM-MD_RUIAN-CSV-HIE-ST#identifikace)

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2019. Databáze demografických údajů za obce ČR. In: Český statistický úřad [online]. [cit. 2020-03-30]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

ČTK, 2003. Okresní úřady byly zrušeny, okresy jako správní celky však nikoli. In: Epravo.cz [online]. [cit. 2020-03-10]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/okresni-urady-byly-zruseny-okresy-jako-spravni-celky-vsak-nikoli-20541.html?mail>

DOWNEY, Lucas, 2019. Optimization. In: Investopedia [online]. 3.10.2019 [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/o/optimization.asp>

Google Maps. Google [online]. [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://www.google.com/maps>

HOSTINSKÁ, Markéta a Lucie NOVÁKOVÁ, 2020. Co je matriční úřad? In: Říčany [online]. [cit. 2020-03-10]. Dostupné z: <https://info.ricany.cz/mesto/co-je-matricni-urad->

HRUŠKA, Lubor, Andrea HRUŠKOVÁ, Ivana FOLDYNOVÁ, a kol., 2018. Analýza vybraných prostorových aspektů veřejné správy a zlepšení dostupnosti jejích služeb: Verze č. 13. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Ostrava: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o. [cit. 2020-05-01]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/analyza-vybranych-prostorovych-aspektu-verejne-spravy-a-zlepseni-dostupnosti-jejich-sluzeb.aspx>

IDOS [online]. [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://idos.idnes.cz/vlakyautobusy/spojeni/>

JANŠOVÁ, Marie. Pojem samospráva, znaky a druhy. In: Epravo.cz [online]. Praha: epravo.cz, 2001 [cit. 2020-01-25]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pojem-samosprava-znaky-a-druhy-15446.html>

KADEČKA, Stanislav a Filip RIGEL, 2009. Výkon státní správy – kompetence, odpovědnost. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Brno [cit. 2020-03-10]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/vykon-statni-spravy-kompetence-pdf.aspx>

KAFKA, Miloslav a kol., 2006. Vzorový program pro vzdělávání tajemníků obcí s rozšířenou působností. In: Ministerstvo Vnitra ČR [online]. Vysoká škola finanční a správní [cit. 2020-02-25]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/vz-tajemnici-vzdelavani-pdf.aspx>

KOREC, Evžen, 2020. Konec nejmenších stavebních úřadů je v pořádku, systémovou podjatost ale nový zákon neřeší. In: Kanceláře.cz [online]. [cit. 2020-04-21]. Dostupné z: <https://www.kancelare.cz/novinky/konec-nejmensich-stavebnich-uradu-je-v-poradku-systemovou-podjatost-ale-novy-zakon-neres>

KUPKA, Jaroslav, 2011. Perspektivy smíšeného modelu veřejné správy /1. In: Moderní obec [online]. [cit. 2020-04-21]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/perspektivy-smiseneho-modelu-verejne-spravy-1/>

LIDOVKY, 2020. Nový stavební zákon bude účinný od poloviny roku 2023, řekla Dostálová. In: Lidovky [online]. [cit. 2020-04-21]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/podle-dostalove-bude-novy-stavebni-zakon-ucinny-od-poloviny-roku-2023.A200110_152115_in_domov_ele

LIPERTOVIÁ, Šárka, 2010. Některé otázky zájmové samosprávy a její činnost. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. [cit. 2020-04-21]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/nektere-otazky-zajmove-samospravy-a-jeji-cinnost.aspx>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2019. Věcný záměr stavebního zákona. In: Úřad vlády České republiky [online]. 6.5.2019 [cit. 2020-04-11]. Dostupné z: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/ALBSBBWA4FZW>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2020. Nový stavební zákon In: Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. [cit. 2020-04-11]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/caste-dotazy/novy-stavebni-zakon/priprava-noveho-zakona>

MINISTERSTVO VNITRA, 2012. Analýza výkonu státní správy u obcí se základním rozsahem přenesené působnosti: s návrhem řešení. In: Ministerstvo Vnitra České republiky [online]. Praha [cit. 2020-03-23]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/mvcren/ViewFile.aspx?docid=21737751>

MINISTERSTVO VNITRA ČR, 2016. HARMONIZACE ÚZEMNĚ SPRÁVNÍHO ČLENĚNÍ STÁTU. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/harmonizace-uzemne-spravniho-cleneni-statu.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČR, 2018. Věcný záměr zákona o územně správním členění státu. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha [cit. 2020-05-16]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/vecny-zamer-zakona-o-uzemne-spravnim-cleneni-statu.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2019. Ověření podpisu nebo kopie listiny. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Praha [cit. 2020-03-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/overeni-podpisu-nebo-kopie-listiny.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, 2020. Jaké služby poskytuje Czech POINT. In: CZECHPOINT [online]. [cit. 2020-03-19]. Dostupné z: <https://www.czechpoint.cz/public/verejnost/sluzby/>

MMR, 2019. Návrh nového stavebního zákona. In: Aplikace o/dok Úřad vlády České republiky [online]. [cit. 2020-04-21]. Dostupné z: <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/KORNBQ2GR9ND>

MVČR, 2019. Co je eGovernment? In: Ministerstvo Vnitra České republiky [online]. Praha [cit. 2020-03-10]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-egovernment.aspx>

NAVRÁTIL, Boleslav, 2016. Před 15 lety vznikly v ČR nové kraje. Nejsou novinkou, byly tu už ve 12. století. In: Moravskoslezský deník [online]. [cit. 2020-03-10]. Dostupné z: https://moravskoslezsky.denik.cz/zpravy_region/pred-15-lety-vznikly-v-cr-nove-kraje-nejsou-novinkou-byly-tu-uz-ve-12-stoleti-20160313.html

ODBOR STAVEBNÍHO ŘÁDU MINISTERSTVA PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, 2010. Přehled stavebních úřadů a jejich činnost. In: Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. [cit. 2020-04-11]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/60165ee1-89b7-4d6f-9286-9f33af95456c/Prehled-stavebnich-uradu-a-jejich-cinnost>

PRŮCHA, Petr, 2011. II. Organizace a kontrola veřejné správy v České republice. In: International and Comparative Law Review [online]. 2005 [cit. 2020-04-21]. Dostupné z: http://iclr.upol.cz/wp-content/uploads/2011/03/13_Prucha_Petr-19-31.pdf

RYŠAVÝ, Ivan, 2018. Sdružení místních samospráv ČR: Podporujeme smíšený model financování matričních úřadů. In: Moderní obec [online]. [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/sdruzeni-mistnich-samosprav-cr-podporujeme-smiseny-model-financovani-matricnich-uradu/>

Samospráva. In: Rozvojobci.cz [online]. 2011 [cit. 2020-01-25]. Dostupné z: <https://www.rozvojobci.cz/news/samosprava/>

Samostatná a přenesená působnost, 2020. Středočeský kraj [online]. [cit. 2020-02-25]. Dostupné z: <https://bit.ly/3813fy1>

Stavební úřady, 2020. In: Statnisprava.cz [online]. [cit. 2020-03-23]. Dostupné z: <https://www.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/d0061>

STÖHR, Tomáš, 2017. Zkušenosti s optimalizací procesů. In: Escare [online]. [cit. 2020-05-22]. Dostupné z: <https://www.escare.cz/blog/zkusenosti-optimalizaci-procesu/>

ŠKALOUD, Miroslav, 2008. Nový model veřejné správy – konference v Senátu. In: RNDr. Miroslav Škaloud [online]. 2007 [cit. 2020-05-10]. Dostupné z: <http://www.skaloud.net/senat/aktuality/novy-model-verejne-spravy-konference-v-senatu/?strana=5>

ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE, 2020. ANALÝZA STAVU NA ÚSEKU STAVEBNÍHO ŘÁDU A ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ. In: Ústav územního rozvoje [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj [cit. 2020-04-13]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4316>

ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE, 2020. Členění obcí podle rozsahu výkonu státní správy. In: Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. [cit. 2020-04-21]. Dostupné z: <https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/obce.asp>

VOJTOVÁ, Kateřina, 2009. Seznam činností obcí s rozšířenou působností. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. [cit. 2020-04-21]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/sluzba/ViewFile.aspx?docid=21230439>

Legislativní zdroje:

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů In: Sbírka zákonů České republiky. 1993, částka 1, str. 1. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 2/1969 Sb., zákon České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů In: Sbírka zákonů České republiky. 1969, částka 1, str. 2. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 36/1960 Sb., zákon o územním členění státu, ve znění pozdějších předpisů In: Sbírka zákonů České republiky. 1960, částka 15, str. 36. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích, ve znění pozdějších předpisů In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 38, str. 128. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 129/2000 Sb., zákon o krajích, ve znění pozdějších předpisů In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 38, str. 129. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 131/2000 Sb., zákon o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 39, str. 131. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů In: Sbíрка zákonů České republiky. 2006, částka 63, str. 183. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 301/2000 Sb., zákon o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 85, str. 301. ISSN 1211-1244.